

Anexa 1 la Codul de etica

Legea nr. 477/2004 privind Codul de conduita a personalului contractual din autoritatile si institutiile publice

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 1105 din 26/11/2004

Intrucat s-au identificat fapte generatoare de lipsa de integritate publica in randul consilierilor incadrati la cabinetul demnitarului si, de asemenea, s-a identificat necesitatea ca si alte categorii de personal sa beneficieze de prevederile Legii nr. 7/2004 privind Codul de conduita a functionarilor publici, ca lege-cadru pentru personalul din autoritatile si institutiile publice, tinand seama de faptul ca aplicarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul functionarilor publici, republicata, cu modificarile ulterioare, a avut ca obiect doar atributiile prevazute la art. 2 alin. (3) si ca, implicit sau expres, prin prevederile art. 6, personalul cu atributii de gestiune a mijloacelor fixe si inventarului din cadrul compartimentelor administrative are si atributii ca membri in comisiile de selectie in achizitiile publice, in conformitate cu prevederile Recomandarii nr. 10/2000 a Consiliului de Ministri al Consiliului Europei, Parlamentul Romaniei adopta prezenta lege.

Capitolul I - Domeniul de aplicare si principii generale

Art. 1. - Domeniul de aplicare

(1) Codul de conduita a personalului din autoritatile si institutiile publice, denumit in continuare cod de conduita, reglementeaza normele de conduita profesionala a personalului contractual.

(2) Normele de conduita profesionala prevazute de prezentul cod de conduita sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul autoritatilor si institutiilor publice, incadrat in baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificarile ulterioare, cu exceptia persoanelor alese sau numite politic.

Art. 2. - Obiective

Obiectivele prezentului cod de conduita urmaresc sa asigure cresterea calitatii serviciului public, o buna administrare in realizarea interesului public, precum si eliminarea birocratiei si a faptelor de coruptie din administratia publica, prin:

- a) reglementarea normelor de conduita profesionala necesare realizarii unor raporturi sociale si profesionale corespunzatoare crearii si mentinerii la nivel inalt a prestigiului institutiei publice si al personalului contractual;
- b) informarea publicului cu privire la conduita profesionala la care este indreptatit sa se astepte din partea personalului contractual in exercitarea functiei;
- c) crearea unui climat de incredere si respect reciproc intre cetateni si personalul contractual din administratia publica, pe de o parte, si intre cetateni si autoritatile administratiei publice, pe de alta parte.

Art. 3. - Principii generale

Principiile care guverneaza conduita profesionala a personalului contractual sunt urmatoarele:

- a) prioritatea interesului public - principiu conform caruia personalul contractual are indatorirea de a considera interesul public mai presus decat interesul personal, in exercitarea atributiilor functiei;
- b) asigurarea egalitatii de tratament al cetatenilor in fata autoritatilor si institutiilor publice principiu conform caruia personalul contractual are indatorirea de a aplica acelasi regim juridic in situatii identice sau similare;
- c) profesionalismul - principiu conform caruia personalul contractual are obligatia de a indeplini atributiile de serviciu cu responsabilitate, competenta, eficienta, corectitudine si constiinciozitate;
- d) impartialitatea si nediscriminarea - principiu conform caruia angajatii contractuali sunt obligati sa aiba o atitudine obiectiva, neutra fata de orice interes politic, economic, religios sau de alta natura, in exercitarea atributiilor functiei;
- e) integritatea morala - principiu conform caruia personalului contractual ii este interzis sa solicite sau sa accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
- f) libertatea gandirii si a exprimarii - principiu conform caruia personalul contractual poate sa-si exprime si sa-si fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept si a bunelor moravuri;
- g) cinstea si corectitudinea - principiu conform caruia, in exercitarea functiei si in indeplinirea atributiilor de serviciu, personalul contractual trebuie sa fie de buna-credinta si sa actioneze pentru indeplinirea conforma a atributiilor de serviciu;
- h) deschiderea si transparenta - principiu conform caruia activitatile desfasurate de angajatii contractuali in exercitarea atributiilor functiilor lor sunt publice si pot fi supuse monitorizarii cetatenilor.

Art. 4. - Termeni

In intelesul prezentei legi, expresiile si termenii de mai jos au urmatoarele semnificatii:

- a) personal contractual ori angajat contractual - persoana numita intr-o functie in autoritatile si institutiile publice in conditiile Legii nr. 53/2003, cu modificarile ulterioare;
- b) functie - ansamblul atributiilor si responsabilitatilor stabilite de autoritatea sau institutia publica, in temeiul legii, in fisa postului;
- c) interes public - acel interes care implica garantarea si respectarea de catre institutiile si autoritatile publice a drepturilor, libertatilor si intereselor legitime ale cetatenilor, recunoscute de Constitutie, legislatia interna si tratatele internationale la care Romania este parte, precum si indeplinirea atributiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficientei, eficacitatii si economicitatii cheltuirii resurselor;
- d) interes personal - orice avantaj material sau de alta natura, urmarit ori obtinut, in mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru altii, de catre personalul contractual prin folosirea reputatiei, influentei, facilitatilor, relatiilor, informatiilor la care are acces, ca urmare a exercitarii atributiilor functiei;
- e) conflict de interese - acea situatie sau imprejurare in care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel incat afecteaza sau ar putea afecta independenta si impartialitatea sa in luarea deciziilor ori indeplinirea la timp si cu obiectivitate a indatoririlor care ii revin in exercitarea functiei detinute;
- f) informatie de interes public - orice informatie care priveste activitatile sau care rezulta din activitatile unei autoritati publice ori institutii publice, indiferent de suportul ei;
- g) informatie cu privire la date personale - orice informatie privind o persoana identificata sau identificabila.

Capitolul II - Norme generale de conduita profesionala a personalului contractual

Art. 5. - Asigurarea unui serviciu public de calitate

- (1) Personalul contractual are obligatia de a asigura un serviciu public de calitate in beneficiul cetatenilor, prin participarea activa la luarea deciziilor si la transpunerea lor in practica, in scopul realizarii competentelor autoritatilor si ale institutiilor publice, in limitele atributiilor stabilite prin fisa postului.
- (2) In exercitarea functiei personalul contractual are obligatia de a avea un comportament profesionist, precum si de a asigura, in conditiile legii, transparenta administrativa, pentru a castiga si a mentine increderea publicului in integritatea, impartialitatea si eficacitatea autoritatilor si institutiilor publice.

Art. 6. - Respectarea Constitutiei si a legilor

- (1) Angajatii contractuali au obligatia ca, prin actele si faptele lor, sa respecte Constitutia, legile tarii si sa actioneze pentru punerea in aplicare a dispozitiilor legale, in conformitate cu atributiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.
- (2) Personalul contractual trebuie sa se conformeze dispozitiilor legale privind restrangerea exercitiului unor drepturi, datorata naturii functiilor detinute.

Art. 7. - Loialitatea fata de autoritatile si institutiile publice

- (1) Personalul contractual are obligatia de a apara cu loialitate prestigiul autoritatii sau institutiei publice in care isi desfasoara activitatea, precum si de a se abtine de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.
- (2) Angajatilor contractuali le este interzis:
  - a) sa exprime in public aprecieri neconforme cu realitatea in legatura cu activitatea autoritatii sau institutiei publice in care isi desfasoara activitatea, cu politicile si strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;
  - b) sa faca aprecieri in legatura cu litigiile aflate in curs de solutionare si in care autoritatea sau institutia publica in care isi desfasoara activitatea are calitatea de parte, daca nu sunt abilitati in acest sens;
  - c) sa dezvaluie informatii care nu au caracter public, in alte conditii decat cele prevazute de lege;
  - d) sa dezvaluie informatiile la care au acces in exercitarea functiei, daca aceasta dezvaluire este de natura sa atraga avantaje necuvenite ori sa prejudicieze imaginea sau drepturile institutiei ori ale unor functionari publici sau angajati contractuali, precum si ale persoanelor fizice sau juridice;
  - e) sa acorde asistenta si consultanta persoanelor fizice sau juridice, in vederea promovarii de actiuni juridice ori de alta natura impotriva statului sau autoritatii ori institutiei publice in care isi desfasoara activitatea.
- (3) Prevederile alin. (2) lit. a)-d) se aplica si dupa incetarea raportului de munca, pentru o perioada de 2 ani, daca dispozitiile din legi speciale nu prevad alte termene.
- (4) Prevederile prezentului cod de conduita nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligatia legala a personalului contractual de a furniza informatii de interes public celor interesati, in conditiile legii.

Art. 8. - Libertatea opiniilor

- (1) In indeplinirea atributiilor de serviciu angajatii contractuali au obligatia de a respecta demnitatea functiei detinute, coreland libertatea dialogului cu promovarea intereselor autoritatii sau institutiei publice in care isi desfasoara activitatea.
- (2) In activitatea lor angajatii contractuali au obligatia de a respecta libertatea opiniilor si de a

nu se lasa influentati de considerente personale.

(3) In exprimarea opiniilor, personalul contractual trebuie sa aiba o atitudine concilianta si sa evite generarea conflictelor datorate schimbului de pareri.

Art. 9. - Activitatea publica

(1) Relatiile cu mijloacele de informare in masa se asigura de catre persoanele desemnate in acest sens de conducatorul autoritatii sau institutiei publice, in conditiile legii.

(2) Angajatii contractuali desemnati sa participe la activitati sau dezbateri publice, in calitate oficiala, trebuie sa respecte limitele mandatului de reprezentare incredintat de conducatorul autoritatii ori institutiei publice in care isi desfasoara activitatea sau mandatul dat de demnitarul in cabinetul caruia sunt incadrati.

(3) In cazul in care nu sunt desemnati in acest sens, angajatii contractuali pot participa la activitati sau dezbateri publice, avand obligatia de a face cunoscut faptul ca opinia exprimata nu reprezinta punctul de vedere oficial al autoritatii ori institutiei publice in cadrul careia isi desfasoara activitatea.

Art. 10. - Activitatea politica

In exercitarea functiei detinute, personalului contractual ii este interzis:

- a) sa participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;
- b) sa furnizeze sprijin logistic candidatilor la functii de demnitate publica;
- c) sa colaboreze, atat in cadrul relatiilor de serviciu, cat si in afara acestora, cu persoanele fizice sau juridice care fac donatii ori sponsorizari partidelor politice;
- d) sa afiseze in cadrul autoritatilor sau institutiilor publice insemne ori obiecte inscriptionate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidatilor acestora.

Art. 11. - Folosirea imaginii proprii In considerarea functiei pe care o detine, personalul contractual are obligatia de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii in actiuni publicitare pentru promovarea unei activitati comerciale, precum si in scopuri electorale.

Art. 12. - Cadrul relatiilor in exercitarea atributiilor functiei

(1) In relatiile cu personalul contractual si functionarii publici din cadrul autoritatii sau institutiei publice in care isi desfasoara activitatea, precum si cu persoanele fizice sau juridice, angajatii contractuali sunt obligati sa aiba un comportament bazat pe respect, buna-credinta, corectitudine si amabilitate.

(2) Personalul contractual are obligatia de a nu aduce atingere onoarei, reputatiei si demnitatii persoanelor din cadrul autoritatii sau institutiei publice in care isi desfasoara activitatea, precum si ale persoanelor cu care intra in legatura in exercitarea functiei, prin:

- a) intrebuintarea unor expresii jignitoare;
- b) dezvaluirea aspectelor vietii private;
- c) formularea unor sesizari sau plangeri calomnioase.

(3) Personalul contractual trebuie sa adopte o atitudine impartiala si justificata pentru rezolvarea clara si eficienta a problemelor cetatenilor. Personalul contractual are obligatia sa respecte principiul egalitatii cetatenilor in fata legii si a autoritatii publice, prin:

- a) promovarea unor solutii coerente, conform principiului tratamentului nediferentiat, raportate la aceeasi categorie de situatii de fapt;
- b) eliminarea oricarei forme de discriminare bazate pe aspecte privind nationalitatea, convingerile religioase si politice, starea materiala, sanatatea, varsta, sexul sau alte aspecte.

Art. 13. - Conduita in cadrul relatiilor internationale

(1) Personalul contractual care reprezinta autoritatea sau institutia publica in cadrul unor

organizatii internationale, institutii de invatamant, conferinte, seminarii si alte activitati cu caracter international are obligatia sa promoveze o imagine favorabila tarii si autoritatii sau institutiei publice pe care o reprezinta.

(2) In relatiile cu reprezentantii altor state, angajatii contractuali au obligatia de a nu exprima opinii personale privind aspecte nationale sau dispute internationale.

(3) In deplasarile in afara tarii, personalul contractual este obligat sa aiba o conduita corespunzatoare regulilor de protocol si sa respecte legile si obiceiurile tarii gazda.

Art. 14. - Interdictia privind acceptarea cadourilor, serviciilor si avantajelor

Angajatii contractuali nu trebuie sa solicite ori sa accepte cadouri, servicii, favoruri, invitatii sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, parintilor, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relatii de afaceri sau de natura politica, care le pot influenta imparțialitatea in exercitarea functiilor publice detinute ori pot constitui o recompensa in raport cu aceste functii.

Art. 15. - Participarea la procesul de luare a deciziilor

(1) In procesul de luare a deciziilor angajatii contractuali au obligatia sa actioneze conform prevederilor legale si sa isi exercite capacitatea de apreciere in mod fundamentat si imparțial.

(2) Angajatii contractuali au obligatia de a nu promite luarea unei decizii de catre autoritatea sau institutia publica, de catre alti functionari publici, precum si indeplinirea atributiilor in mod privilegiat.

Art. 16. - Obiectivitate in evaluare

(1) In exercitarea atributiilor specifice functiilor de conducere, angajatii contractuali au obligatia sa asigure egalitatea de sanse si tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine.

(2) Personalul contractual de conducere are obligatia sa examineze si sa aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competentei profesionale pentru personalul din subordine, atunci cand propune ori aproba avansari, promovari, transferuri, numiri sau eliberari din functii ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzand orice forma de favoritism ori discriminare.

(3) Personalul contractual de conducere are obligatia de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea in functiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevazute la art. 3.

Art. 17. - Folosirea abuziva a atributiilor functiei detinute

(1) Personalul contractual are obligatia de a nu folosi atributiile functiei detinute in alte scopuri decat cele prevazute de lege.

(2) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori actiuni de control, personalul contractual nu poate urmari obtinerea de foloase sau avantaje in interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

(3) Angajatii contractuali au obligatia de a nu interveni sau influenta vreo ancheta de orice natura, din cadrul institutiei sau din afara acesteia, in considerarea functiei pe care o detin.

(4) Angajatii contractuali au obligatia de a nu impune altor angajati contractuali sau functionari publici sa se inscrie in organizatii sau asociatii, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promitandu-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

Art. 18. - Utilizarea resurselor publice

(1) Personalul contractual este obligat sa asigure ocrotirea proprietatii publice si private a

statului si a unitatilor administrativ-teritoriale, sa evite producerea oricarui prejudiciu, actionand in orice situatie ca un bun proprietar.

(2) Personalul contractual are obligatia sa foloseasca timpul de lucru, precum si bunurile apartinand autoritatii sau institutiei publice numai pentru desfasurarea activitatilor aferente functiei detinute.

(3) Personalul contractual trebuie sa propuna si sa asigure, potrivit atributiilor care ii revin, folosirea utila si eficienta a banilor publici, in conformitate cu prevederile legale.

(4) Personalului contractual care desfasoara activitati publicistice in interes personal sau activitati didactice ii este interzis sa foloseasca timpul de lucru ori logistica autoritatii sau a institutiei publice pentru realizarea acestora.

Art. 19. - Limitarea participarii la achizitii, concesiunari sau inchirieri

(1) Orice angajat contractual poate achizitiona un bun aflat in proprietatea privata a statului sau a unitatilor administrativ-teritoriale, supus vanzarii in conditiile legii, cu exceptia urmatoarelor cazuri:

a) cand a luat cunostinta, in cursul sau ca urmare a indeplinirii atributiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmeaza sa fie vandute;

b) cand a participat, in exercitarea atributiilor de serviciu, la organizarea vanzarii bunului respectiv;

c) cand poate influenta operatiunile de vanzare sau cand a obtinut informatii la care persoanele interesate de cumpararea bunului nu au avut acces.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si in cazul concesiunii sau inchirierii unui bun aflat in proprietatea publica ori privata a statului sau a unitatilor administrativ-teritoriale.

(3) Angajatilor contractuali le este interzisa furnizarea informatiilor referitoare la bunurile proprietate publica sau privata a statului ori a unitatilor administrativ-teritoriale, supuse operatiunilor de vanzare, concesiune sau inchiriere, in alte conditii decat cele prevazute de lege.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) se aplica in mod corespunzator si in cazul realizarii tranzactiilor prin interpus sau in situatia conflictului de interese.

Capitolul III - Coordonarea si controlul aplicarii normelor de conduita profesionala pentru personalul contractual

Art. 20. - Rolul Ministerului Administratiei si Internelor, Ministerului Afacerilor Externe si Autoritatii Nationale de Control

(1) Ministerul Administratiei si Internelor coordoneaza si controleaza aplicarea normelor prevazute de prezentul cod de conduita, exercitand urmatoarele atributii:

a) urmareste aplicarea si respectarea in cadrul autoritatilor si institutiilor publice a prevederilor prezentului cod de conduita;

b) solutioneaza petitiile si sesizarile primite privind incalcarea prevederilor prezentului cod de conduita sau le transmite spre solutionare organului competent, conform legii;

c) formuleaza recomandari de solutionare a cazurilor cu care a fost sesizat;

d) elaboreaza studii si cercetari privind respectarea prevederilor prezentului cod de conduita;

e) colaboreaza cu organizatiile neguvernamentale care au ca scop promovarea si apararea intereselor legitime ale cetatenilor in relatia cu personalul din administratia publica, cu exceptia functionarilor publici.

(2) Prin activitatea sa Ministerul Administratiei si Internelor nu poate influenta derularea procedurii disciplinare din cadrul autoritatilor si institutiilor publice, desfasurata in conformitate cu prevederile Legii nr. 53/2003, cu modificarile ulterioare.

(3) Pentru personalul contractual, diplomatic si auxiliar, din cadrul aparatului intern si extern al Ministerului Afacerilor Externe, acest minister aplica in mod corespunzator prevederile alin. (1) si (2).

(4) Pentru personalul contractual al autoritatilor si institutiilor din cadrul administratiei publice centrale si administratiei publice autonome, cu exceptia prefecturilor, Autoritatea Nationala de Control aplica in mod corespunzator prevederile alin. (1) si (2).

Art. 21. - Sesizarea

(1) Ministerul Administratiei si Internelor, Ministerul Afacerilor Externe si Autoritatea Nationala de Control pot fi sesizate de orice persoana cu privire la:

- a) incalcare a prevederilor prezentului cod de conduita de catre angajatii contractuali;
- b) constrangerea sau amenintarea exercitata asupra angajatului contractual pentru a-l determina sa incalce dispozitiile legale in vigoare ori sa le aplice necorespunzator.

(2) Sesizarea prevazuta la alin. (1) nu exclude sesizarea organului disciplinar competent, potrivit legii, din cadrul autoritatilor si institutiilor publice.

(3) Angajatii contractuali nu pot fi sanctionati sau prejudiciati in nici un fel pentru sesizarea cu buna-credinta a organelor disciplinare competente, in conditiile legii.

(4) Ministerul Administratiei si Internelor, Ministerul Afacerilor Externe si Autoritatea Nationala de Control vor verifica actele si faptele pentru care au fost sesizate, cu respectarea confidentialitatii privind identitatea persoanei care a facut sesizarea.

(5) Sesizarile inaintate Ministerului Administratiei si Internelor, Ministerului Afacerilor Externe si Autoritatii Nationale de Control vor fi centralizate intr-o baza de date la Ministerul Administratiei si Internelor, necesara pentru:

- a) identificarea cauzelor care determina incalcare a normelor de conduita profesionala;
- b) identificarea modalitatilor de prevenire a incalcarii normelor de conduita profesionala;
- c) adoptarea masurilor privind reducerea si eliminarea cazurilor de nerespectare a prevederilor legale.

Art. 22. - Solutionarea sesizarii

(1) Rezultatele activitatii de centralizare a sesizarilor sau petitiilor se consemneaza intr-un raport pe baza caruia Ministerul Administratiei si Internelor, Ministerul Afacerilor Externe si Autoritatea Nationala de Control vor formula recomandari catre autoritatea administratiei publice sau institutia respectiva din sectorul bugetar cu privire la modul de corectare a deficientelor constatate.

(2) Recomandarile Ministerului Administratiei si Internelor, Ministerului Afacerilor Externe si Autoritatii Nationale de Control vor fi comunicate:

- a) angajatului contractual sau persoanei care a formulat sesizarea;

- b) angajatului contractual care face obiectul sesizarii;

- c) conducatorului autoritatii sau institutiei publice in care isi desfasoara activitatea angajatul contractual care face obiectul sesizarii.

(3) In termen de 30 de zile lucratoare de la data solutionarii, autoritatile si institutiile publice au obligatia de a comunica autoritatilor competente in monitorizarea implementarii si aplicarii prezentului cod de conduita, conform prevederilor art. 20, modul de solutionare a masurilor prevazute in recomandare.

(4) In cazul in care in situatia sesizata este implicat conducatorul autoritatii sau institutiei publice ori adjunctii acestuia, recomandarea autoritatilor competente in monitorizarea implementarii si aplicarii prezentului cod de conduita va fi transmisa si structurii ierarhic superioare institutiei sau autoritatii publice ori, dupa caz, primului-ministru.

Art. 23. - Publicitatea cazurilor sesizate

- (1) Raportul anual cu privire la Standardul de conduita a personalului contractual, care se întocmeste de autoritatile competente in monitorizarea implementarii si aplicarii prezentului cod de conduita, se prezinta Guvernului si trebuie sa cuprinda si urmatoarele date:
- a) numarul si obiectul sesizarilor privind cazurile de incalcare a normelor de conduita profesionala;
  - b) categoriile si numarul de angajati contractuali care au incalcat normele de conduita morala si profesionala;
  - c) cauzele si consecintele nerespectarii prevederilor prezentului cod de conduita;
  - d) evidentierea cazurilor in care personalului contractual i s-a cerut sa actioneze sub presiunea factorului politic;
  - e) recomandările propuse;
  - f) autoritatile sau institutiile publice care nu au respectat recomandările.
- (2) Autoritatile competente in monitorizarea implementarii si aplicarii prezentului cod de conduita pot sa prezinte in raportul anual, in mod detaliat, unele cazuri care prezinta un interes deosebit pentru opinia publica.
- (3) Raportul se publica pe pagina de Internet a autoritatilor prevazute la alin. (1), iar publicarea se anunta prin comunicat difuzat printr-o agentie de presa.

Capitolul IV - Dispozitii finale

Art. 24. - Raspunderea

- (1) Incalcare dispozitiilor prezentului cod de conduita atrage raspunderea disciplinara a personalului contractual, in conditiile legii.
- (2) Organele cu atributii disciplinare au competenta de a cerceta incalcare prevederilor prezentului cod de conduita si de a propune aplicarea sanctiunilor disciplinare in conditiile Legii nr. 53/2003, cu modificarile ulterioare.
- (3) In cazurile in care faptele savarsite intrunesc elementele constitutive ale unor infractiuni, vor fi sesizate organele de urmarire penala competente, in conditiile legii.
- (4) Personalul contractual raspunde patrimonial, potrivit legii, in cazurile in care, prin faptele savarsite cu incalcare normelor de conduita profesionala, aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

Art. 25. - Armonizarea regulamentelor interne de organizare si functionare

In termen de 30 de zile de la intrarea in vigoare a prezentei legi, autoritatile si institutiile publice vor armoniza regulamentele interne de organizare si functionare sau codurile de conduita specifice, potrivit dispozitiilor prezentului cod de conduita, in functie de domeniul lor de activitate.

Art. 26. - Asigurarea publicitatii

Pentru informarea cetatenilor compartimentele de relatii publice din cadrul autoritatilor si institutiilor publice au obligatia de a asigura publicitatea si de a afisa codul de conduita la sediul autoritatilor sau institutiilor publice, intr-un loc vizibil.

Art. 27. - Intrarea in vigoare

Prezenta lege intra in vigoare la 5 zile de la data publicarii in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Aceasta lege a fost adoptata de Parlamentul Romaniei, cu respectarea prevederilor art. 75 si ale art. 76 alin. (2) din Constitutia Romaniei, republicata.

COD SPECIFIC
de norme profesionale pentru persoanele care desfasoara activitatea de
control financiar preventiv propriu

Capitolul I
Dispozitii generale

1. Prevederile prezentului cod se aplica persoanelor numite pentru exercitarea controlului financiar preventiv propriu si persoanelor care indeplinesc aceasta atributie pe baza de contract, in conditiile legii, la entitatile publice, asa cum acestea sunt definite in Ordonanta Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern si controlul financiar preventiv, cu modificarile si completarile ulterioare.

2. Scopul acestui cod este stabilirea principalelor norme profesionale pe care persoanele desemnate cu exercitarea acestei activitati trebuie sa le indeplineasca, precum si crearea cadrului unitar pentru numirea, suspendarea, schimbarea sau destituirea persoanelor care desfasoara activitati de control financiar preventiv propriu la entitatile publice.

Capitolul II
Conditii necesare a fi indeplinite de persoanele
ce se numesc in activitatea de control financiar preventiv
propriu si principiile care stau la baza exercitarii
acestei activitati

3. Pot fi numite, in vederea exercitarii controlului financiar preventiv propriu, persoanele care sunt angajate ale entitatii publice sau, dupa caz, au capacitatea legala de a incheia un contract pentru indeplinirea acestei atributii si care indeplinesc cumulativ urmatoarele conditii:

- a) au numai cetatenie romana si domiciliul in Romania;
- b) cunosc limba romana scris si vorbit;
- c) au capacitate deplina de exercitiu;
- d) au o stare de sanatate corespunzatoare, atestata pe baza de examen medical de specialitate;
- e) au studii superioare economice sau juridice. Prin exceptie, cand nu exista persoane cu pregatire superioara, care sa indeplineasca prezentele conditii, pot fi numite pentru exercitarea controlului financiar preventiv propriu si persoane cu studii medii de specialitate economica;
- f) au o vechime efectiva in domeniul finantelor publice de minimum 3 ani, in cazul institutiilor publice si de minimum 3 ani in domeniul financiar-contabil, in cazul celorlalte entitati publice;
- g) nu au fost condamnate pentru savarsirea unei infractiuni care le-ar face incompatibile cu exercitarea acestei activitati;
- h) prezinta minimum doua scrisori de recomandare.

Persoanele care exercita controlul financiar preventiv propriu sunt, de regula, numite din cadrul compartimentului financiar-contabil, putand insa face parte si din alte compartimente de specialitate; persoanele respective trebuie sa fie altele decat cele care initiaza, aproba si efectueaza operatiunea supusa vizei.

4. Exercitarea atributiilor de control financiar preventiv de catre persoanele desemnate se realizeaza pe baza urmatoarelor principii:

a) Competenta profesionala. Persoana desemnata sa exercite controlul financiar preventiv propriu trebuie sa cunoasca si sa aplice cu consecventa si fermitate prevederile legale in domeniu, asigurand legalitatea si regularitatea proiectelor de operatiuni ce fac obiectul vizei, precum si incadrarea acestora in limitele creditelor bugetare sau ale creditelor de angajament. In acest scop, aceasta are obligatia sa cunoasca in permanenta toate reglementarile legale specifice domeniului in care isi exercita atributiile de acordare a vizei de control financiar preventiv propriu.

b) Independenta decizionala in conditiile separarii atributiilor. Persoana desemnata sa exercite controlul financiar preventiv propriu este independenta in luarea deciziilor si nu i se poate impune in nici un fel acordarea sau refuzul vizei de control financiar preventiv propriu. Pentru actele sale, intreprinse cu buna credinta, in exercitiul atributiilor sale si in limita acestora, cu respectarea prevederilor legale, persoana respectiva nu poate fi sanctionata sau schimbata din aceasta activitate. Conducerea entitatii publice in care se exercita activitatea de control financiar preventiv propriu este obligata sa ia masurile necesare pentru separarea atributiilor de aprobare, efectuare si control a operatiunilor, astfel incat acestea sa fie incredintate unor persoane diferite.

c) Obiectivitate. In exercitarea activitatii de control financiar preventiv propriu si, mai ales, in luarea deciziei de a acorda sau respinge viza, persoana desemnata trebuie sa verifice sistematic si temeinic proiectele de operatiuni, sa nu cedeze unor prejudecati, presiuni sau influente ce i-ar putea afecta aprecierea corecta a acestora, sa dea dovada de impartialitate, sa aiba o atitudine neutra, lipsita de subiectivism.

d) Conduita morala. Persoana desemnata cu exercitarea activitatii de control financiar preventiv propriu trebuie sa fie de o probitate morala recunoscuta, sa aiba o conduita corecta, sa dea dovada de comportare profesionala ireprosabila, la nivelul celor mai inalte standarde. Aceasta trebuie sa aiba o comportare demna in societate, sa-si desfasoare activitatea astfel incat sa aiba o buna reputatie.

e) Confidentialitate. Persoana desemnata sa exercite activitate de control financiar preventiv propriu este obligata sa pastreze secretul de stat, secretul de serviciu, dupa caz, in legatura cu continutul proiectelor de operatiuni ce fac obiectul vizei, sa nu divulge in nici un fel informatiile unei terte persoane, cu exceptia cazurilor in care este autorizata in mod expres de catre cei in drept, sau in situatia in care furnizarea informatiei reprezinta o obligatie legala sau profesionala.

f) Incompatibilitate. Nu pot fi desemnate sa exercite activitate de control financiar preventiv propriu persoanele aflate in curs de urmarire penala, de judecata, sau care au fost condamnate, pentru fapte privitoare la abuz in serviciu, fals, uz de fals, inselaciune, dare sau luare de mita si alte infractiuni prin care au produs daune patrimoniului persoanelor fizice sau juridice.

Daca in cazul urmaririi penale, al judecatii sau dupa condamnare a intervenit amnistia, persoana in cauza nu poate sa fie desemnata pentru exercitarea activitatii de control financiar preventiv propriu timp de doi ani de la data aplicarii amnistiei. Persoana careia i s-a suspendat conditionat executarea pedepsei nu poate sa exercite aceasta activitate in cursul termenului de incercare si pe parcursul a doi ani de la expirarea acestui termen.

Nu pot fi desemnate pentru exercitarea controlului financiar preventiv propriu persoanele care sunt sotii sau rude de gradul I cu conducatorul entitatii publice pe langa care urmeaza sa exercite aceasta activitate, cat si acele persoane care pot sa se afle intr-o situatie de conflict de interese in legatura cu operatiunile care ii sunt supuse spre avizare. Persoana desemnata sa exercite activitatea de control financiar preventiv propriu nu poate fi implicata, prin sarcinile de serviciu, in aprobarea, efectuarea si inregistrarea operatiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu.

5. Persoanele desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu trebuie sa-si imbunatateasca cunostintele si practica profesionala printr-o pregatire continua.

Conducerea entitatii publice va asigura conditiile necesare pregatirii profesionale.

Capitolul III

Numirea, suspendarea, schimbarea sau destituirea persoanelor desemnate sa exercite activitate de control financiar preventiv propriu

6. Persoanele care urmeaza sa exercite activitate de control financiar preventiv propriu sunt numite astfel:

a) la institutiile publice la care se exercita functia de ordonator principal de credite al bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, precum si al bugetului oricarui fond special, de catre conducatorul institutiei, prin act de decizie interna si cu acordul Ministerului Finantelor Publice - Directia generala de control financiar preventiv, acord ce se emite conform urmatoarei proceduri:

- ordonatorul principal de credite stabileste, dintre persoanele care indeplinesc conditiile de la pct. 3 din prezentul cod, pe acelea care urmeaza sa fie numite pentru exercitarea controlului financiar preventiv propriu si solicita, in scris, Ministerului Finantelor Publice, emiterea acordului pentru numire, transmitand si urmatoarele documente:

- curriculum vitae;
- minimum doua scrisori de recomandare;
- lucrare de conceptie privind organizarea si exercitarea controlului financiar preventiv propriu in conditiile specifice institutiei respective;
- declaratie privind respectarea prevederilor referitoare la incompatibilitatile prevazute la art. 4 lit. f) din prezentul Cod.

La stabilirea persoanelor care urmeaza sa exercite controlul financiar preventiv propriu, ordonatorul principal de credite va avea in vedere limitarea numarului acestora la strictul necesar, in functie de volumul si complexitatea operatiunilor supuse vizei;

- Directia generala de control financiar preventiv din cadrul Ministerului Finantelor Publice analizeaza documentele primite, dupa caz poarta consultari directe cu persoana propusa pentru numire si, in termen de 10 zile de la primirea solicitarii, se pronunta;

- dupa obtinerea acordului, conducatorul institutiei poate emite decizia interna de numire a persoanei/persoanelor care urmeaza sa exercite activitatea de control financiar preventiv propriu. Emiterea deciziei interne de numire fara acordul Ministerului Finantelor Publice este nelegala.

La institutiile publice la care se numesc doua sau mai multe persoane care sa exercite activitatea de control financiar preventiv propriu, ordonatorul principal de credite va nominaliza dintre acestea o persoana care va avea si responsabilitatea coordonarii controlului financiar preventiv propriu din institutia publica respectiva si va comunica Ministerului Finantelor Publice numele acestei persoane;

b. La celelalte entitati publice, prin decizia conducatorului acestora, cu acordul entitatii publice ierarhic superioare.

7. Suspendarea, schimbarea sau destituirea din activitatea de exercitare a atributiilor de control financiar preventiv propriu se fac prin act de decizie interna a conducatorului entitatii publice, cu acordul entitatii publice ierarhic superioare.

In cazul institutiilor publice la care se exercita functia de ordonator principal de credite al bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, precum si al bugetului oricarui fond special, suspendarea, schimbarea sau destituirea se fac cu acordul Ministerului Finantelor Publice - Directia generala de control financiar preventiv, acord ce se emite conform urmatoarei proceduri:

- conducatorul institutiei publice respective notifica Ministerului Finantelor Publice intentia de suspendare, schimbare sau destituire a persoanei desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu, precum si motivele avute in vedere;

- Directia generala de control financiar preventiv din cadrul Ministerului Finantelor Publice analizeaza motivele, poate avea consultari directe cu persoana propusa pentru suspendare, schimbare sau destituire si, in termen de 10 zile, se pronunta in scris;

- in cazul obtinerii acordului, conducatorul institutiei publice procedeaza la emiterea deciziei interne. Emiterea deciziei interne de suspendare, schimbare sau, dupa caz, destituire din exercitarea atributiilor de control financiar preventiv propriu, fara acordul Ministerului Finantelor Publice, este nelegala.

Pe durata suspendarii, schimbarii sau, dupa caz, destituirii, conducatorul entitatii publice numeste o alta persoana pentru indeplinirea activitatii de control financiar preventiv propriu, pentru o perioada care nu poate depasi 30 de zile consecutive.

8. Principalele situatii in care persoana desemnata cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu poate fi suspendata sunt:

- se afla in concediu de maternitate sau in concediu pentru incapacitate temporara de munca;

- efectueaza serviciul militar;

- este in curs de urmarire penala, de judecata sau este arestata preventiv, in conditiile Codului de procedura penala;

- se afla in alte situatii in care intervine suspendarea raporturilor de munca.

9. Principalele situatii in care persoana desemnata cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu poate fi schimbata sunt:

- a devenit incompatibila pentru aceasta activitate;
- a savarsit o abatere disciplinara (a incalcat normele legale, regulamentul intern, etc.) fata de care aceasta schimbare reprezinta sanctiune disciplinara pentru persoana respectiva;
- la cererea persoanei in cauza, pe motiv de boala sau din alte considerente;
- in urma rapoartelor de control sau audit s-au constatat operatiuni vizate pentru control financiar preventiv propriu care s-au dovedit nelegale si/sau neregulate;
- la modificarea locului de munca de catre angajator.

10. Destituirea din functie a persoanelor care exercita activitatea de control financiar preventiv propriu se face pentru cauze care conduc la incetarea raporturilor de munca.

Capitolul IV

Evaluarea activitatii persoanei care exercita control financiar preventiv propriu

11. Evaluarea activitatii persoanei care exercita control financiar preventiv propriu se face de catre conducatorul entitatii publice, cu acordul entitatii publice care a avizat numirea.

Institutiile publice la care se exercita functia de ordonator principal de credite al bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, precum si al oricarui fond special, transmit Ministerului Finantelor Publice, in vederea emiterii acordului acesteia, urmatoarele documente:

- propunerea ordonatorului principal de credite cu privire la evaluarea persoanei desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu pe anul respectiv;
- extrase din raport al auditului public intern si al Curtii de Conturi, unde este cazul, privind activitatea de control financiar preventiv.

Ministerul Finantelor Publice isi va exprima acordul pentru evaluarea anuala a persoanei desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu, numai in situatia in care a primit de la institutia publica respectiva si raportul prevazut in anexa nr. 7 la normele metodologice.

CODUL DE DEONTOLOGIE MEDICALĂ

al Colegiului Medicilor din România

EMITENT: COLEGIUL MEDICILOR DIN ROMÂNIA
PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 418 din 18 mai 2005

ANEXA nr. 2 la DECIZIA nr. 3 din 25 martie 2005 privind adoptarea Statutului și a Codului de deontologie medicală ale Colegiului Medicilor din România

CAP. I

Domeniul de aplicare și principii generale

ART. 1

Prezentul cod cuprinde normele de conduita obligatorii în legatura cu exercițiul drepturilor și îndatoririlor profesionale ale medicului.

ART. 2

Prevederile prezentului cod, atât cele ce reamintesc regulile morale pe care orice medic trebuie să le respecte, cât și cele care privesc aspecte tehnice, precum și comportarea față de confrăți, sunt obligatorii pentru medicii din evidența Colegiului Medicilor din România. Medicii care au activități în învățământ răspund în respectarea prevederilor prezentului cod de cei pe care îi au în îndrumare.

ART. 3

Sănătatea omului este telul suprem al actului medical. Obligația medicului constă în a apăra sănătatea fizică și mentală a omului, în a ușura suferințele, în respectul vieții și demnității persoanei umane, fără discriminări în funcție de vârstă, sex, rasă, etnie, religie, naționalitate, condiție socială, ideologie politică sau orice alt motiv, în timp de pace, precum și în timp de război. Respectul datorat persoanei umane nu încetează nici după decesul acesteia.

ART. 4

În exercitarea profesiei sale, medicul acordă prioritate intereselor pacientului, care primează asupra oricăror alte interese.

ART. 5

În exercitarea profesiei sale, medicul este obligat să respecte drepturile fundamentale ale omului și principiile etice în domeniul biomedical. Colegiul Medicilor din România va actualiza periodic prevederile prezentului cod în concordanță cu declarațiile și convențiile la care România este parte, privind etica în domeniul biomedical.

ART. 6

Este interzis medicului, în exercitarea profesiei sale, să impună pacientului opiniile sale personale de orice natură ar fi acestea.

ART. 7

Medicul nu trebuie să înceteze niciodată, în decursul vieții sale profesionale, să își însușească achizițiile științei medicale, în scopul îmbunătățirii cunoștințelor sale medicale.

ART. 8

Medicul trebuie ca, în conformitate cu abilitățile și cunoștințele sale, să contribuie la informarea obiectivă a publicului și autorităților medicale în ceea ce privește problemele medicale. Medicul care oferă informații medicale în mass-media trebuie să verifice modul în care afirmațiile sale sunt făcute publice și să ia atitudine în cazul denaturării acestora.

CAP. II

Îndatoriri generale

SECȚIUNEA A

Despre independența profesională a medicului și responsabilitate

ART. 9

Medicul are independența profesională absolută, libertatea absolută a prescripțiilor și actelor medicale pe care le considera necesare, în limitele competenței sale, și este răspunzător pentru acestea. În cazul limitării prin constrângeri administrative și/sau economice a independenței sale, medicul nu este răspunzător.

ART. 10

Medicul nu va garanta vindecarea afecțiunii pentru care pacientul i s-a adresat.

ART. 11

În activitatea medicală ce se desfășoară în echipa (secții de spital, proces de învățământ medical tip rezidentiat), răspunderea pentru actele medicale aparține șefului echipei, în limitele atribuțiilor administrative de coordonare, și medicului care efectuează direct actul medical, în limitele competenței sale profesionale și rolului care i-a fost atribuit de șeful echipei. În echipele interdisciplinare, șeful echipei se considera a fi medicul din specialitatea în care s-a stabilit diagnosticul major de internare, dacă nu există reglementări speciale care să prevadă altfel.

ART. 12

Încredințarea totală sau parțială a obligațiilor proprii către alte persoane, în lipsa controlului personal, constituie abatere deontologică.

ART. 13

Exprimarea consimțământului informat al pacientului pentru tratament nu înlătură responsabilitatea medicului pentru eventualele greșeli profesionale.

SECȚIUNEA B

Secretul profesional

ART. 14

Secretul profesional este obligatoriu, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

ART. 15

Fac obiectul secretului profesional tot ceea ce medicul, în timpul exercitării profesiei sale, a aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a bolnavului, a familiei, a aparținătorilor, precum și probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstanțe în legătură cu boala. Secretul profesional persistă și după terminarea tratamentului sau decesul pacientului.

ART. 16

Secretul profesional trebuie păstrat și față de aparținători, dacă pacientul nu dorește altfel.

ART. 17

Secretul profesional trebuie păstrat fata de colegi, cadre sanitare și instituțiile medicale care nu sunt implicate în actul medical al pacientului în cauza.

ART. 18

În comunicările științifice cazurile vor fi în așa fel prezentate încât identitatea bolnavului să nu poată fi recunoscută.

ART. 19

În cazul în care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass-media la pacient numai cu acceptul acestuia. Medicii șefi ai unităților medicale sunt obligați să ia toate măsurile în așa fel încât accesul mass-media la pacient să se facă numai cu acceptul medicului curant și al pacientului. Acordarea de informații cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant și al șefului unității medicale.

ART. 20

Evidențele medicale trebuie păstrate ca materiale secrete profesionale.

SECȚIUNEA C

Reguli generale de comportament în activitatea medicală

ART. 21

Medicul nu poate trata un pacient fără a-l examina medical în prealabil, personal. Numai în cazuri excepționale, de urgență sau în cazuri de forță majoră (îmbolnăviri pe nave maritime aflate în mers, pe avioane în zbor, locuri inaccesibile sau în timp util) se vor da indicații de tratament prin mijloace de telecomunicații.

ART. 22

Medicul poate executa o activitate medicală doar dacă are pregătire și practica suficientă pentru aceasta. Aceasta prevedere nu se aplică în cazuri de urgență vitală, care nu poate fi rezolvată altfel.

ART. 23

Medicul poate utiliza numai aparate de diagnostic sau tratament autorizate și pentru manuirea cărora are pregătire ori suficiența practică.

ART. 24

Dacă în urma examinării sau în cursul tratamentului medicul considera că nu are suficiente cunoștințe ori experiența pentru a asigura o asistență corespunzătoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alți specialiști sau va îndruma bolnavul către aceștia.

ART. 25

În caz de pericol de moarte iminent, medicul va rămâne lângă pacient atât timp cât este nevoie de ajutorul lui profesional.

ART. 26

Pacientul nevindecabil va fi tratat cu aceeași grijă și aceeași atenție ca și cel care are șanse de vindecare.

ART. 27

Medicul va informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentului necesar și a șanselor de însănătoșire. Medicul va evita să trezească prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decât este ea în realitate.

ART. 28

Medicul va păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale ale bolnavului, exprimându-și părerea numai dacă este solicitat și numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății bolnavului.

ART. 29

Medicul nu trebuie sa se implice în problemele legate de interesele materiale din familia bolnavului sau.

SECȚIUNEA D

Obligativitatea acordării asistenței medicale

ART. 30

Medicul care se găsește în prezenta unui bolnav sau rănit în pericol are obligația sa îi acorde asistența la nivelul posibilităților momentului și locului ori sa se asigure ca cel în cauza primește îngrijirile necesare.

ART. 31

În caz de calamități naturale sau accidentări în masa, medicul este obligat să răspundă la chemare, chiar să își ofere de bunăvoie serviciile medicale imediat ce a luat cunoștința despre eveniment.

ART. 32

Medicul poate refuza acordarea de îngrijiri de sănătate din motive personale sau profesionale temeinice, îndrumând pacientul spre alte surse de îngrijire medicală, cu excepția situațiilor de urgență. Medicul este obligat să pună la dispoziție confratelui care preia pacientul toate informațiile medicale referitoare la caz.

SECȚIUNEA E

Întreținerea și folosirea cunoștințelor profesionale. Educația medicală continuă

ART. 33

Medicii au datoria de a-și perfecționa continuu cunoștințele profesionale.

ART. 34

În folosirea unor metode terapeutice noi trebuie să primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decât după evaluarea raportului risc-beneficiu.

SECȚIUNEA F

Integritatea și imaginea medicului

ART. 35

Medicul trebuie să fie model de comportament etico-profesional, contribuind la creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale pentru a merita stima și încrederea pacienților și a colaboratorilor.

ART. 36

Medicul nu trebuie să se folosească de un mandat electiv, o funcție administrativă sau de alte autorități pentru a-și crește clientela.

ART. 37

Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregătirii sale profesionale.

ART. 38

Informările privind serviciile medicale sunt acceptate, cu condiția să fie corecte, și se pot referi la:

- a) sediul profesional, orele de funcționare, conducerea instituției medicale;
- b) specialitatea și titlul medicului;
- c) metodele de diagnostic și tratament folosite. Aceste informații trebuie să se refere numai la metode de diagnostic și tratament fundamentate științific și acceptate în lumea medicală. Nu trebuie să conțină informații eronate sau care ar putea induce pacienții în eroare;

d) tarifele percepute.

Aceste informații nu trebuie să inducă pacienților impresia că neapelarea la serviciile medicului respectiv le poate pune în pericol starea de sănătate fizică sau psihică.

ART. 39

Medicul nu poate face reclama unor medicamente sau bunuri medicale de consum. Menționarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale în cuprinsul unor articole, cărți, făcută în scop științific, nu se consideră reclama.

ART. 40

Medicul nu trebuie să facă propagandă în mediile nemedicale sau chiar medicale unor procedee de diagnostic ori tratament insuficient probate, fără să sublinieze și rezervele ce se impun.

ART. 41

Este contrară eticii înțelegerea dintre doi medici, între medic și farmacist sau între medic și un cadru auxiliar pentru obținerea de avantaje materiale.

ART. 42

Este interzisă medicului practicant implicarea în distribuirea unor remedii, aparate sau produse medicamentoase autorizate ori neautorizate.

ART. 43

Este interzisă practicarea de către medic a unor activități care dezonorează profesia medicală. Orice medic trebuie să se abțină, chiar în afara vieții profesionale, de la acte de natură să ducă la desconsiderarea acesteia.

ART. 44

Medicul nu poate fi obligat să își exercite profesia în condiții ce ar putea compromite calitatea îngrijirilor medicale și a actelor sale profesionale, cu excepția urgențelor medico-chirurgicale vitale.

ART. 45

Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practică nestiințifică este interzisă.

ART. 46

Este interzisă acordarea de facilități, colaborarea sau sprijinirea oricărei persoane care practică ilegal medicina. Medicul are obligația de a sesiza existența unor astfel de situații colegiului teritorial al medicilor.

SECȚIUNEA G

Onorarii și atragerea bolnavilor

ART. 47

Este interzisă emiterea oricărui document medical care ar aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit.

ART. 48

Este interzisă medicului practicarea concurenței neloiale, inclusiv prin practicarea unor tarife minimale, vadit disproportionale față de costul real al serviciului medical, în scopul atragerii clientelei. Este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice, cu informarea colegiului teritorial al medicilor cel mai târziu la 3 zile după acordarea asistenței medicale.

CAP. III

Îndatoriri față de bolnavi

SECȚIUNEA A

Respectarea drepturilor persoanei

ART. 49

Medicul trebuie sa respecte dreptul persoanei în privinta opțiunii libere asupra medicului sau curant și chiar sa faciliteze aceasta posibilitate.

ART. 50

Un medic care este solicitat sau are obligația sa examineze o persoana privată de libertate ori sa dea îngrijiri în mediu carceral nu poate nici direct, nici indirect, fie și numai prin simpla prezenta, sa cautioneze sau sa favorizeze atingerea integrității fizice ori psihice a vreunui deținut, inclusiv a demnității acestuia. Dacă medicul constata ca persoana privată de libertate a suportat maltratari, are obligația sa informeze autoritatea judiciară.

SECȚIUNEA B

Relația cu pacientul

ART. 51

Exercitarea profesiei medicale nu trebuie facuta impersonal, ci incercand stabilirea unei relații umane cu pacientul, pentru ca, la nevoie, compasiunea din partea medicului sa nu para un act formal.

ART. 52

Este interzis ca medicul curant sa întrețină relații sexuale cu pacientii săi sau sa-i supună pe aceștia unor acte degradante pentru fiinta umană.

ART. 53

Medicul trebuie sa dea dovada de diligența maxima în stabilirea diagnosticului, tratamentului adecvat și în evitarea complicatiilor previzibile la pacientul aflat în îngrijirea sa.

ART. 54

Prescripțiile medicale trebuie formulate cat mai clar, medicul asigurându-se ca a fost înțeles complet de către bolnav și anturajul acestuia, mergand pana la încercarea de a supraveghea executarea tratamentului.

ART. 55

Din momentul în care a răspuns unei solicitări, medicul este automat angajat moral sa asigure bolnavului în cauza îngrijiri constiincioase și devotate, inclusiv prin trimiterea pacientului la o unitate medicală sau la un specialist cu competente superioare.

ART. 56

Medicul curant are obligația de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului sau obținerea drepturilor sale ce decurg din starea de boala.

ART. 57

În caz de război, cataclisme, epidemii și atentate, medicul nu are dreptul sa își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente în conformitate cu legea.

SECȚIUNEA C

Consimțământul

ART. 58

Pentru orice intervenție medicală diagnostica sau terapeutică este necesar consimțământul informat al pacientului.

ART. 59

Consimțământul pacientului va fi exprimat în condițiile legii.

ART. 60

Consimțământul va fi dat după informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile și beneficiile acestora.

ART. 61

În situația pacienților minori, incompetenți sau care nu își pot exprima voința, consimțământul va aparține reprezentanților legali. Dacă medicul curant apreciază ca decizia reprezentantului legal nu este în interesul pacientului, se constituie o comisie de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul și a lua decizia.

ART. 62

În situații de urgență, când este pusă în pericol viața pacientului, iar acesta nu își poate exprima voința și rudele sau reprezentanții legali nu pot fi contactați, consimțământul este implicit, iar medicul va face tot ceea ce este posibil pentru salvarea pacientului, urmând ca informarea acestuia să se facă ulterior.

ART. 63

Prognosticul grav va fi împărtășit pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia. Prognosticul va fi dezvăluit și familiei doar dacă pacientul consimte la aceasta. În cazul în care se considera că dezvăluirea prognosticului infaust va dăuna pacientului sau atunci când acesta nu dorește să afle, prognosticul poate fi dezvăluit familiei.

SECȚIUNEA D

Probleme ale îngrijirii minorilor

ART. 64

Medicul trebuie să fie apărătorul intereselor medicale ale copilului bolnav atunci când apreciază că starea de sănătate a copilului nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată de anturaj.

ART. 65

Dacă medicul apreciază că un minor este victima unei agresiuni sau privări, are obligația de a-l proteja uzând de prudență și anunțând autoritatea competentă.

SECȚIUNEA E

Eliberarea de documente

ART. 66

Este interzisă eliberarea pentru bolnav a unor certificate de complezență sau a unor rapoarte tendențioase. Orice act medical va oglindi realitatea obiectivă.

ART. 67

Medicul poate emite certificate, atestate și documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatări și a examenelor necesare în acest scop. Este interzis ca informațiile medicale să fie prezentate deformat sau ascunse. Documentele medicale vor respecta forma prevăzută de lege. Documentele medicale nu trebuie să conțină mai multe date decât este necesar scopului pentru care acestea sunt întocmite și eliberate.

ART. 68

Persoana la care se referă documentul medical emis are dreptul de a fi informată cu privire la conținutul acestuia.

CAP. IV

Îndatoriri față de public

ART. 69

Medicul chemat într-o familie ori colectivitate trebuie să se îngrijească de respectarea regulilor de igienă și de profilaxie. El va semnala bolnavului și anturajului responsabilitatea ce revine acestora față de ei înșiși, dar și față de comunitate și colectivitate.

ART. 70

Medicul are obligația morală de a aduce la cunoștința organelor competente orice situație de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

CAP. V

Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii, consultul medical, reguli de comportare cu alți profesioniști din sfera sanitară, obligații față de Colegiul Medicilor din România

SECȚIUNEA A

Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii. Confraternitatea

ART. 71

Medicul va trebui să își trateze confratii așa cum ar dori el însuși să fie tratat de ei. În baza spiritului de corp, medicii își datorează asistența morală.

ART. 72

Schimbul de informații între medici privind pacienții trebuie să se facă obiectiv și în timp util, în așa fel încât asistența medicală a pacienților să fie optimă.

ART. 73

Dacă un medic are neînțelegeri cu un confrate, trebuie să prevaleze concilierea potrivit Statutului Colegiului Medicilor din România.

ART. 74

Este interzisă răspândirea de comentarii ce ar putea să prejudicieze reputația profesională a unui confrate. Medicii trebuie să ia apărarea unui confrate atacat pe nedrept.

ART. 75

Constituie încălcarea a regulilor etice blamarea și defăimarea colegilor (critica pregătirii sau activității lor medicale) în fața bolnavilor, aparținătorilor, a personalului sanitar etc., precum și orice expresie sau act capabil să zdruncine încrederea în medicul curant și autoritatea acestuia.

ART. 76

Atunci când un medic ia cunoștința despre greșeli etice sau profesionale care aduc atingere imaginii profesiei, comise de către un coleg, trebuie să ia atitudine cu tact, încercând să discute problema cu confratele în cauză. Dacă aceasta nu da rezultate, medicul are obligația să discute cazul în cadrul Colegiului Medicilor din România, înainte de a se adresa autorităților competente.

SECȚIUNEA B

Consultul medical

ART. 77

Ori de câte ori medicul considera necesar să ceară părerea unui coleg pentru elucidarea diagnosticului, formularea planului terapeutic sau a indicației unei intervenții, acesta va propune, de acord cu bolnavul sau aparținătorii lui și ținând cont de preferințele acestuia, un consult cu alți confrati.

ART. 78

Consultul este organizat de medicul curant și este recomandabil ca medicii chemați pentru consult să examineze bolnavul în prezența medicului curant. Apoi medicii se retrag pentru a

discuta cazul. După ce au căzut de acord, medicul curant comunica bolnavului sau aparținătorului rezultatul consultului. Dacă există divergențe de păreri, se va proceda, după caz, la completarea examenelor, internarea în spital, lărgirea consultului prin invitarea altor specialiști etc.

ART. 79

În consultul medical se va păstra o atmosferă de stimă și respect reciproc, nu se va manifesta superioritate față de medicul curant. Discuția cazului și observațiile critice nu se vor face în fața bolnavului sau a altor persoane străine, chiar dacă este vorba de medici subordonați.

ART. 80

Un medic care a fost chemat pentru un consult nu trebuie să revadă ulterior pacientul din proprie inițiativă și fără aprobarea medicului curant.

ART. 81

În cazul colaborării mai multor medici pentru examinarea sau tratamentul aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea personală. Este interzis transferul de sarcini și responsabilități privind indicațiile de investigații, prescrierea de medicamente sau concedii medicale către alți medici care nu au participat la consultul medical.

ART. 82

Dacă în urma unui consult avizul celor chemați diferă fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat. Medicul curant este liber să se retragă dacă părerea medicilor chemați la consult prevalează în opinia pacientului sau a anturajului acestuia.

ART. 83

Pacientul aflat în tratamentul unui coleg poate fi asistat de orice confrate pentru probleme incidente urgente, cu informarea prealabilă sau ulterioară a medicului.

ART. 84

Dacă propunerea pentru un consult medical vine din partea pacientului sau a anturajului acestuia, medicul are obligația organizării modalității de consult. În cazul în care medicul curant nu este de acord, se poate retrage fără explicații. În urma consultului se va redacta un document semnat de participanți. Dacă documentul nu este redactat, se consideră că participanții la consult susțin punctul de vedere al medicului curant.

SECȚIUNEA C

Raporturi cu alți profesioniști sanitari

ART. 85

Medicii vor avea raporturi bune, în interesul pacienților, cu ceilalți profesioniști din domeniul medical.

SECȚIUNEA D

Obligații față de Colegiul Medicilor din România

ART. 86

Medicii membri ai Colegiului Medicilor din România trebuie să susțină organizația din toate punctele de vedere.

ART. 87

Medicul aflat în ancheta profesională este obligat să colaboreze cu persoanele desemnate de colegiu și să furnizeze toate datele solicitate în vederea încheierii investigației în cel mult 14 zile de la solicitare.

CAP. VI

Situații speciale

SECȚIUNEA A

Reguli privind cercetarea medicală pe subiecți umani

ART. 88

Cercetarea medicală pe subiecți umani se face cu respectarea prevederilor convențiilor și declarațiilor internaționale la care România este parte semnatară.

ART. 89

Medicul implicat în cercetarea biomedicală are datoria de a promova și proteja viața, sănătatea, intimitatea și demnitatea subiecților umani care participă la cercetare.

ART. 90

În desfășurarea cercetării medicale pe subiecți umani trebuie acordată o protecție deosebită populațiilor vulnerabile, cum ar fi:

- a) persoane dezavantajate din punct de vedere economic și medical;
- b) persoane care nu își pot da consimțământul pentru participarea într-o cercetare medicală (minori, persoane incompetente, persoane care datorită stării lor nu își pot exprima voința);
- c) persoane care sunt susceptibile a-și da consimțământul sub presiune (de exemplu, persoane în detenție, militari);
- d) persoane care nu beneficiază personal din cercetare;
- e) persoane pentru care cercetarea medicală este combinată cu îngrijirea medicală.

ART. 91

În cercetarea pe subiecți umani, binele individului primează asupra binelui societății în general și al științei.

ART. 92

Cercetarea medicală în scopul progresului medical trebuie să se facă doar în ultima instanță pe subiecți umani. Aceasta trebuie să se efectueze în conformitate cu datele științifice existente, cu alte surse relevante de informare și cu datele obținute din experimentarea pe animale, atunci când aceasta este posibilă.

ART. 93

Principalul scop al cercetării medicale pe subiecți umani este de a îmbunătăți metodele profilactice, diagnostice și de tratament, înțelegerea etiologiei și a patogenizei unei afecțiuni.

ART. 94

Nu se poate întreprinde nici o cercetare pe o persoană, decât dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

- a) nu există nici o metodă alternativă la cercetarea pe ființe umane, de eficacitate comparabilă;
- b) riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproportionale în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;
- c) proiectul de cercetare a fost aprobat de instanța competentă după ce a făcut obiectul unei examinări independente asupra pertinentei sale științifice, inclusiv al unei evaluări a importanței obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
- d) persoana pe care se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor pentru protecția sa;
- e) există consimțământul participanților.

ART. 95

Protocolul cercetării trebuie să fie evaluat de o comisie de etică, formată din persoane independente față de cercetători sau sponsori. Comisia de etică ce efectuează evaluarea

proiectului trebuie sa fie informată cu privire la desfășurarea cercetării și are dreptul de a monitoriza cercetările în derulare.

ART. 96

Cercetarea medicală pe subiecți umani trebuie sa fie efectuată numai de către persoane calificate în acest sens. Aceasta persoana are reponsabilitatea privind subiecții implicați în cercetare, chiar dacă aceștia și-au exprimat consimțământul informat pentru participare.

ART. 97

Experimentul clinic (cercetarea fără scop terapeutic) este admisibil din punct de vedere etic dacă nu comporta nici un risc serios previzibil. Cercetatorii care conduc experimentul clinic sunt obligați sa îl intrerupa dacă apare pericolul vatamarii sănătății subiectului sau când acesta cere sistarea experimentului. Cercetarea medicală pe subiecți umani se poate derula doar dacă potențialele beneficii sunt superioare riscurilor.

ART. 98

Impunerea cu forta sau prin inducerea în eroare a experimentului pe om constituie o grava încălcare a principiilor eticii medicale. Participarea subiecților umani în cercetare se poate face numai voluntar și numai după ce aceștia au fost informati adecvat cu privire la: scopurile, metodele cercetării, riscurile și beneficiile anticipate. De asemenea, subiecții trebuie informati ca se pot retrage oricând din cercetare, fără ca acest lucru sa îi prejudicieze în vreun fel. Consimțământul informat al participanților trebuie luat cu respectarea prevederilor legale.

ART. 99

Refuzul unui pacient de a participa într-o cercetare nu trebuie sa influenteze calitatea relatiei medic-pacient.

ART. 100

În cazul minorilor, consimțământul va fi obținut de la aparținători sau de la reprezentantul legal, fiind necesar și acceptul minorului de a participa în cercetare. Este necesar un maximum de prudenta în a utiliza minorii în experimentele medicale și numai dacă riscurile sunt minime.

ART. 101

În cazul persoanelor incompetente sau incapabile de a-și exprima vointa, consimțământul va fi obținut de la aparținători sau de la reprezentanții legali.

ART. 102

Includerea în cercetarea medicală a subiecților incompetenti sau care nu își pot exprima vointa se va face numai atunci când cercetarea nu poate fi efectuată folosindu-se persoane competente (condiția fizica sau psihică ce impiedica obținerea consimțământului informat este o caracteristica necesară a populației incluse în studiu) și numai dacă riscurile sunt minore.

ART. 103

Medicul trebuie sa ia toate măsurile necesare pentru protejarea intimitatii subiecților participanți în cercetare, pentru păstrarea confidențialității informațiilor despre subiecți, și trebuie sa minimalizeze pe cat posibil impactul cercetării asupra integrității fizice, mentale și a personalității acestora.

ART. 104

Cercetările făcute în scop terapeutic constituie aplicarea pentru prima data la om a unor procedee medicale sau chirurgicale și se vor face exclusiv în scop curativ. În asemenea cercetări trebuie sa existe o proportionalitate justa, în favoarea bolnavului, între riscurile procedeeului nou și gravitatea cazului; pericolele posibile ale procedeeului nou sa nu intreaca în gravitate evoluția probabila a bolii de baza sau a tratamentelor cunoscute și aplicate pana în prezent.

ART. 105

Folosirea unui placebo în cercetări medicale combinate cu îngrijirea pacienților este admisă numai atunci când nu există metode profilactice, diagnostice sau terapeutice demonstrate pentru subiecții participanți ori atunci când pacienții care primesc placebo nu sunt expuși unor riscuri suplimentare.

ART. 106

Participanții într-o cercetare medicală trebuie să aibă acces la beneficiile rezultate din aceasta, după încheierea cercetării.

ART. 107

Publicarea rezultatelor unei cercetări medicale pe subiecți umani se va face cu respectarea acuratetei datelor și numai în condițiile în care sunt respectate normele etice naționale și internaționale care guvernează cercetarea medicală pe subiecți umani.

ART. 108

Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.

ART. 109

În toate cazurile de cercetări clinice, pentru verificarea pe om a eficacității unor metode de diagnostic sau de tratament se va respecta riguros condiția consimțământului voluntar al subiectului.

ART. 110

Experimentarea umană trebuie să respecte un număr de reguli:

- a) să fie precedată de o serioasă experimentare pe animal;
- b) subiectul să accepte voluntar, să fie major, în stare de libertate și perfect informat despre riscuri;
- c) în cazul unor maladii incurabile, la subiecți în stadiul terminal, remediul nu trebuie să provoace suferințe suplimentare și să existe șanse rezonabile de a fi util;
- d) nu pot fi experimentate remedii care ar altera psihicul sau conștiința morală.

ART. 111

Se interzice orice activitate terapeutică sau experimentală pe om din simple rațiuni de orgoliu profesional ori științific, de al cărei rezultat nu poate beneficia majoritatea indivizilor sau care lezează principiile culturale ori morale ale comunității.

ART. 112

Experimentele privind clonarea ființei umane sunt interzise.

SECȚIUNEA B

Exercițiul medicinei de expertiză judiciară

ART. 113

Subiectul va fi informat în prealabil despre sensul examinării, de către expertul care nu a avut niciodată nici o relație de un gen oarecare cu cel expertizat, ceea ce i-ar putea influența raționamentele. În acest din urmă caz expertul are obligația de a se recuza, informând forurile competente cu privire la motivele recuzării.

ART. 114

Expertizatul îl poate recuza pe expert, acesta trebuind să se supună dorinței expertizatului.

ART. 115

Raportul final nu va conține decât elemente de răspuns la chestiunile puse în decizia de numire a expertului. În rest, expertul este supus secretului profesional.

SECȚIUNEA C

Exercițiul medicinei private

ART. 116

Este interzis unui medic sa își încredințeze propriul cabinet unui coleg pentru a fi administrat. Excepție face situația în care medicul titular este plecat din localitate din motive bine întemeiate (concedii de odihna, de boala, postnatale, stagii de pregătire în alte localități sau în străinătate), când se va utiliza licența de înlocuire acordată de Colegiul Medicilor din România.

ART. 117

În cabinetele de grup, exercițiul profesiei rămâne personal, pentru a se putea asigura, pe de o parte, independenta profesională, iar pe de alta parte, răspunderea profesională individuală completă. Libertatea de opțiune pentru un anumit medic trebuie asigurată și respectată.

ART. 118

Orice fel de asociere între medici trebuie sa facă obiectul unui contract scris ce trebuie sa respecte independenta profesională a fiecăruia. Actul trebuie obligatoriu comunicat consiliului colegiului teritorial, pentru ca acesta sa își dea avizul din toate punctele de vedere.

ART. 119

Angajamentul profesional al medicului nu poate depăși competența profesională, capacitatea tehnică și de dotare a cabinetului ori baza materială afectată, inclusiv prin convenții sau colaborări ferme cu alte unități sanitare.

SECȚIUNEA D

Atentarea la viața și integritatea fizică a bolnavului. Eutanasia

ART. 120

Medicul trebuie sa încerce reducerea suferinței bolnavului incurabil, asigurând demnitatea muribundului.

ART. 121

Se interzice cu desăvârșire eutanasia, adică utilizarea unor substanțe sau mijloace în scopul de a provoca decesul unui bolnav, indiferent de gravitatea și prognosticul bolii, chiar dacă a fost cerut insistent de un bolnav perfect constient.

ART. 122

Medicul nu va asista sau indemnă la sinucideri ori autovatamari prin sfaturi, recomandări, împrumutarea de instrumente, oferirea de mijloace. Medicul va refuza orice explicație sau ajutor în acest sens.

ART. 123

Nici o mutilare nu poate fi practică fără o justificare medicală evidentă, serios documentată și fără consimțământul informat al pacientului, cu excepția situațiilor de urgență cu risc vital.

ART. 124

Prin actele sale profesionale, de investigare sau terapeutice, medicul nu trebuie sa supună pacientul nici unui risc nejustificat, chiar dacă există cererea expresă a acestuia din urmă.

ART. 125

Întreruperea de sarcină poate fi practică în cazurile și în condițiile prevăzute de lege. Orice medic este liber sa refuze fără explicații cererea de întrerupere voluntară a sarcinii.

CAP. VII

Dispoziții diverse

ART. 126

În domenii specifice ale unor specialități medicale, la propunerea comisiilor de specialitate, Consiliul național al Colegiului Medicilor din România poate adopta norme de detaliere ce vor fi publicate ca anexe și care fac parte integrantă din prezentul cod.

ART. 127

În situația unei acțiuni disciplinare împotriva sa, medicul trebuie să fie sincer în toate declarațiile pe care le face. Invocarea secretului profesional nu trebuie să împiedice instruirea disciplinară în curs. Declarațiile inexacte făcute deliberat vor fi considerate drept abateri grave.

ART. 128

Orice medic care încetează exercițiul profesiei are obligația de a aduce acest fapt la cunoștința Colegiului Medicilor din România.

ART. 129

Prezentul cod a fost aprobat de Adunarea generală națională în ședința din data de 25 martie 2005 și intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Codul deontologic al farmacistului

Publicat in [Monitorul Oficial 490 din 15 iulie 2009 \(M. Of. 490/2009\)](#)

CAPITOLUL I Principii generale

Art. 1. -

(1) Codul deontologic al farmacistului cuprinde un ansamblu de principii si reguli ce reprezinta valorile fundamentale in baza carora se exercita profesia de farmacist pe teritoriul Romaniei.

(2) Prezentul cod exprima adeziunea farmacistilor romani la Carta Universala a Drepturilor Omului si la Carta Farmaciei Europene.

Art. 2. - Codul deontologic al farmacistului are drept principal scop:

- a) ocrotirea drepturilor pacientilor;
- b) respectarea obligatiilor profesionale de catre farmacisti;
- c) apararea demnitatii si a prestigiului profesiei de farmacist.

Art. 3. -

(1) In exercitarea profesiei sale, farmacistul furnizeaza servicii de sanatate specializate pacientului si publicului in general fara niciun fel de discriminare.

(2) Relatiile dintre farmacist si beneficiarii serviciilor acordate trebuie sa aiba la baza increderea in competenta si experienta profesionala a farmacistului.

(3) Aceasta incredere obliga farmacistul ca de-a lungul intregii sale cariere sa asigure si sa mentina la cel mai inalt nivel performantele si conduita sa profesionala si personala, sa isi actualizeze cunostintele profesionale permanent in sfera activitatii sale.

Art. 4. - Principiile fundamentale in baza carora se exercita profesia de farmacist sunt urmatoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv in respect fata de viata si de persoana umana;
- b) in orice situatie primeaza interesul pacientului si sanatatea publica;
- c) respectarea in orice situatie a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea ori de cate ori este cazul cu toti factorii implicati in asigurarea starii de sanatate a pacientului;
- e) adoptarea unui rol activ fata de informarea si educatia sanitara a publicului, precum si fata de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicatiei si a altor flageluri;
- f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai inalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel inalt de competenta stiintifica, aptitudini practice si performante profesionale, in concordanta cu progresele stiintelor si practicii farmaceutice;
- g) in exercitarea profesiei farmaceutice trebuie sa dovedeasca loialitate si solidaritate unii fata de altii in orice imprejurare, sa isi acorde colegial ajutor si asistenta pentru realizarea indatoririlor profesionale;

h) farmacistii trebuie sa se comporte cu cinste si demnitate profesionala si sa nu prejudicieze in niciun fel profesia de farmacist sau sa submineze increderea publica in aceasta.

Art. 5. - In situatiile in care in rezolvarea unei probleme alegerea solutiei nu este prevazuta in normele legale, farmacistul trebuie sa ia o decizie concordanta cu etica profesiei si sa isi asume responsabilitatea.

Art. 6. - Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat sa isi pastreze libertatea si independenta profesionala conform juramantului profesiei.

Art. 7. - Colegiul Farmacistilor din Romania garanteaza mentinerea standardelor profesionale la cel mai inalt nivel posibil, in scopul ocrotirii sanatatii publice, prin supravegherea respectarii de catre farmacisti a indatoririlor profesionale si a eticii profesionale, precum si prin apararea independentei, onoarei si demnitatii profesionale.

CAPITOLUL II Standarde deontologice

SECTIUNEA 1 Responsabilitatea personala si independenta farmacistilor

Art. 8. -

(1) Indiferent de sfera de activitate, farmacistul trebuie sa aiba in centrul atentiei sale binele pacientului si al publicului in general.

(2) Farmacistul este raspunzator pentru toate deciziile sale profesionale, indiferent de responsabilitatile asumate in exercitarea profesiei sale.

Art. 9. - In vederea indeplinirii dispozitiilor art. 8, farmacistul, in timpul exercitarii actului profesional, este obligat sa respecte urmatoarele reguli:

a) sa isi exercite profesia in conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevazute de regulile de buna practica din domeniul sau de activitate;

b) sa isi indeplineasca indatoririle profesionale cu competenta, in termenii stabilite;

c) sa profeseze doar in acele posturi in care i se permite sa isi respecte indatoririle esentiale ca farmacist, libertatea de decizie si independenta profesionala;

d) sa accepte acele posturi pentru care are competenta si disponibilitatea necesare pentru a indeplini cu succes indatoririle profesionale. In acest sens trebuie sa se informeze asupra specificului activitatii, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiei la standardele necesare;

e) sa isi indeplineasca personal atributiile si la nevoie sa delege o persoana competenta autorizata pentru indeplinirea anumitor activitati profesionale, asumandu-si raspunderea;

f) sa informeze imediat o persoana responsabila in cazul in care nu isi poate indeplini indatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp masuri de remediere;

g) sa raporteze medicului prescriptor sau autoritatilor competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, in scopul optimizarii tratamentelor;

h) sa se abtina sa critice sau sa condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apeleaza la serviciile sale;

i) sa acorde servicii in mod egal pentru toti pacientii, fara discriminare, in ordinea solicitarii acestora, cu exceptia situatiilor de urgenta;

j) sa se asigure ca serviciile sale au fost percepute si intelese corect de pacient, incurajandu-l sa participe activ la reusita tratamentului;

k) sa nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care ii intra in atributii, conform legii.

Art. 10. - Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii catre pacient atunci cand refuzul este justificat de interesul sanatatii pacientului.

Art. 11. - Inainte de a-si asuma o functie de conducere, farmacistul trebuie sa se autoevalueze si sa se asigure ca este capabil sa indeplineasca toate responsabilitatile acestei functii.

Art. 12. - In exercitarea functiei, farmacistul-sef are urmatoarele obligatii:

a) trebuie sa se informeze asupra tuturor aspectelor si cerintelor legate de functia pe care o indeplineste;

b) trebuie sa se asigure ca toti membrii personalului aflat in subordinea sa sunt informati asupra atributiilor profesionale pe care trebuie sa le indeplineasca;

c) trebuie sa transmita instructiunile clar pentru a impiedica orice risc de eroare; in masura posibilitatilor, el va transmite in scris proceduri standard de operare;

d) se asigura ca membrii personalului aflat in subordinea sa isi indeplinesc atributiile in conformitate cu prevederile legale, dar si cu competenta si aptitudinile personale;

e) trebuie sa respecte independenta profesionala a farmacistilor din subordine;

f) se asigura ca echipamentele, localul si utilitatile de la locul de munca sunt mentinute la standardele acceptate pentru desfasurarea in bune conditii a activitatilor profesionale;

g) se asigura ca toate activitatile profesionale desfasurate sub controlul sau, precum si cele exercitate de el personal sunt supuse asigurarii de raspundere profesionala;

h) se asigura ca toate masurile privind pastrarea confidentialitatii sunt efective;

i) are datoria sa notifice colegiului pe raza caruia isi desfasoara activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori functia sa;

j) trebuie sa accepte, in masura posibilitatilor, elevi si studenti pentru indeplinirea stagiului de practica in unitatea pe care o conduce.

SECTIUNEA a 2-a Competenta profesionala

Art. 13. - Farmacistul trebuie sa isi asigure si sa isi mentina la un inalt nivel pregatirea profesionala, prin actualizarea permanenta a cunostintelor in aria sa profesionala, in scopul indeplinirii atributiilor cu competenta necesara.

Art. 14. - In vederea actualizarii permanente a cunostintelor profesionale, farmacistul este obligat:

a) sa isi planifice si sa participe la formele de pregatire profesionala organizate sau acreditate de Colegiul Farmacistilor din Romania;

b) sa evalueze si sa aplice in practica curenta cunostintele actualizate permanent;

c) sa ateste cu documente doveditoare pregatirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesionala acceptate, atunci cand acest lucru ii este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este inregistrat.

SECTIUNEA a 3-a Confidentialitatea

Art. 15. - Farmacistul are datoria de a respecta si proteja informatia profesionala.

Art. 16. - Farmacistul trebuie sa respecte si sa protejeze confidentialitatea informatiilor referitoare la pacienti, obtinute in cursul activitatilor profesionale.

Art. 17. - Informatiile pot fi dezvaluite in urmatoarele cazuri:

- a) cand pacientul si-a dat consimtamantul scris;
- b) cand tutorele pacientului a consimtit in scris, daca varsta pacientului sau starea sa de sanatate nu permite aceasta;
- c) cand este necesar pentru a preveni afectari majore sau punerea in pericol a sanatatii pacientului, a unei terte persoane sau a publicului in general;
- d) stabilirea vinovatiei in cazul savarsirii unor infractiuni, la solicitarea instantei de judecata;
- e) in alte situatii prevazute de lege.

Art. 18. - Farmacistul nu trebuie sa dezvalui, decat cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informatie referitoare la practica prescrierii acestuia.

Art. 19. - Farmacistul trebuie sa protejeze informatia profesionala interna, respectand urmatoarele reguli:

- a) sa nu permita accesul tertilor la informatii privind activitatea unitatii in care isi desfasoara activitatea, decat cu acordul scris al angajatorului sau in alte situatii prevazute de lege;
- b) sa respecte cerintele legale de protectie a informatiilor privind acumularea si utilizarea acestora;
- c) sa asigure protectia informatiilor la operatiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

SECTIUNEA a 4-a

Relatiile de colaborare ale farmacistului

Art. 20. - In exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca in interesul bolnavului si al pacientului in general sa colaboreze cu toti confratii sai. In acest sens:

- a) toti farmacistii isi acorda ajutor reciproc si consultanta pentru realizarea indatoririlor profesionale;
- b) farmacistii isi rezolva singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; daca nu reusesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- c) farmacistul trebuie sa isi trateze toti colaboratorii cu respect, bunavointa si colegialitate;
- d) farmacistul trebuie sa dovedeasca in orice imprejurare solidaritate fata de colegii sai si loialitate fata de corpul profesional si profesia de farmacist.

Art. 21. - In interesul pacientului si al publicului in general, farmacistul trebuie sa colaboreze cu medicul si cu alti membri ai echipei de sanatate. In acest sens:

- a) farmacistul colaboreaza activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, in parametrii optimi si in interesul acestuia;
- b) in colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abtine de la orice intelegere in scop material sau de alta natura care ar avea drept rezultat incalcarea dreptului pacientului;
- c) farmacistul trebuie sa se abtina de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnitatii si imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neincredere pacientului.

SECTIUNEA a 5-a Concurenta neloiala

Art. 22. - Farmacistul nu trebuie sa utilizeze mijloacele concurentei neloiale in vederea obtinerii unor avantaje materiale sau de alta natura.

Art. 23. - Se considera a fi practici neloiale, fara a fi limitative, urmatoarele activitati:

- a) atragerea pacientilor prin oferirea de avantaje materiale sau reclama mincinoasa;
- b) folosirea de functia detinuta sau de mandatul incredintat in cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienti.

Art. 24. - Este sanctionabila denuntarea nejustificata si in scop concurential a colegilor.

SECTIUNEA a 6-a Publicitatea

Art. 25. - Orice informatie furnizata publicului de catre farmacist in legatura cu serviciile de sanatate oferite trebuie sa fie corecta, decenta, legala si onesta.

Art. 26. - Orice informatie si material promotional cu privire la serviciile profesionale trebuie sa fie in concordanta cu rolul farmacistului in promovarea sanatatii si sa permita pacientului sa decida independent asupra solicitarii serviciului respectiv.

Art. 27. - In scopul promovarii unor servicii proprii, farmacistii trebuie sa se abtina de la a defaima serviciile profesionale ale altor confrati.

Art. 28. - Farmacistul trebuie sa se abtina de la orice procedee sau mijloace contrare demnitatii profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-si alege singur farmacistul.

Art. 29. - Pe tot timpul exercitarii profesiei, farmacistul trebuie sa se asigure ca actiunile de promovare a medicamentelor, in care este implicat sau care au loc in unitatile in care el lucreaza, sunt in conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.

Art. 30. - Farmacistul se va asigura ca promovarea medicamentelor nu implica obligarea pacientului de a cumpara sau de a primi medicamente nedorite sau in exces, in locul celor dorite sau impreuna cu acestea.

SECTIUNEA a 7-a Servicii farmaceutice de urgenta

Art. 31. -

(1) Pentru asigurarea continuitatii asistentei cu medicamente a populatiei, farmacistii trebuie sa furnizeze, in conditiile legii, servicii farmaceutice de urgenta.

(2) Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgenta se va face cu respectarea urmatoarelor principii:

a) farmacistul va utiliza toate cunostintele sale profesionale pentru a veni in sprijinul pacientului;

b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita pacientului sau apartinatorului acestuia toate informatiile legate de urgenta cererii sale, respectiv medicatia

curenta, existenta altor afectiuni sau alergii, precum si alte aspecte care pot influenta decizia farmacistului;

c) decizia farmacistului va fi luata avandu-se in vedere si afectiunea pentru care se solicita medicamentul, grupa terapeutica din care face parte medicamentul, efectele adverse si contraindicatiile;

d) in functie de gravitatea situatiei prezentate, farmacistul va incerca sa ia legatura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic;

e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, in zilele lucratoare, si pentru maximum 72 de ore, pentru sfarsitul de saptamana si sarbatorile legale;

f) orice interventie de acest tip va fi insotita de recomandarea farmacistului ca pacientul sa se adreseze imediat medicului;

g) in cazul copiilor, eliberarea unui medicament va fi insotita de recomandarea catre parinti de a consulta in cel mai scurt timp medicul de familie sau de a apela la serviciul de urgenta;

h) medicamentele psihotrope si stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgenta.

Art. 32. - Pentru a realiza in conditii bune serviciile farmaceutice de urgenta, farmacistul este obligat sa acorde primul ajutor, in limita competentelor sale, si sa solicite interventia serviciilor specializate, informand asupra masurilor luate din proprie initiativa.

Art. 33. -

(1) Farmacistul poate elibera medicamente fara prescriptie medicala in urmatoarele situatii:

a) pacientul este bolnav cronic si este cunoscut de catre farmacist sau se afla in evidentele farmaciei ca utilizator al medicamentului solicitat, dar din diverse motive nu a putut ajunge la medic;

b) pacientul nu poseda o prescriptie medicala, dar prezinta un bilet de iesire din spital, o scrisoare medicala etc.;

c) pacientul prezinta o prescriptie a carei valabilitate a expirat;

d) pacientul prezinta o schema de tratament parafata de medicul prescriptor;

e) pacientul este in tranzit si nu isi poate continua tratamentul;

f) alte situatii de urgenta in care farmacistul va decide, dupa caz, eliberarea unui medicament pe o durata limitata, pana la obtinerea unei prescriptii, cu indrumarea pacientului catre medicul de familie, centrul de sanatate sau permanenta, compartimentul ori unitatea de primire a urgentelor sau apelarea numarului de urgenta 112.

(2) Farmaciile din mediul rural pot furniza servicii farmaceutice de urgenta si in situatia in care in localitate nu exista cabinete medicale sau medicul nu este prezent; in aceste situatii, furnizarea serviciilor farmaceutice se va face cu respectarea principiilor prevazute la art. 31.

Art. 34. - Cand nu poate sa acorde pacientului serviciul solicitat, farmacistul trebuie sa indrume pacientul spre un serviciu specializat de asistenta medicala.

Art. 35. - In cazuri urgente, farmacistul trebuie sa acorde asistenta pacientilor, daca este solicitat, si in afara programului farmaciei.

SECTIUNEA a 8-a Incompatibilitati

Art. 36. -

(1) Se recunoaste ca activitate profesionala activitatea desfasurata in mod legal de farmacisti in unul sau mai multe dintre domeniile urmatoare:

- a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
  - b) fabricarea si controlul medicamentelor;
  - c) controlul medicamentelor intr-un laborator pentru controlul medicamentelor;
  - d) depozitarea, conservarea si distribuirea medicamentelor angro;
  - e) prepararea, controlul, depozitarea si distributia medicamentelor in farmacii deschise publicului;
  - f) prepararea, controlul, depozitarea si eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
  - g) acordarea de informatii si consultanta privind medicamentele.
- (2) Farmacistul, in conformitate cu pregatirea sa universitara, este competent sa exercite si alte activitati profesionale, precum:
- a) colaborare cu medicul pentru stabilirea si urmarirea terapiei pacientului;
  - b) farmacovigilenta;
  - c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea si distributia produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igieno-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substantelor farmaceutice active si auxiliare;
  - d) analize in laboratoare de biochimie, toxicologie si igiena a mediului si alimentelor;
  - e) marketing si management farmaceutic;
  - f) activitati didactice, cercetare sau administratie sanitara.
- (3) In toate activitatile prevazute la alin. (1) farmacistul are deplina raspundere si drept de decizie.

Art. 37. - Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibila cu:

- a) exercitarea concomitenta a profesiei de medic;
- b) starea de sanatate fizica sau psihica necorespunzatoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
- c) comerciant persoana fizica;
- d) exercitarea unor activitati contrare legii sau bunelor moravuri;
- e) calitatea de lucrator comercial sau agent comercial;
- f) angajat al altor unitati decat cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutica, productia ori distributia de medicamente sau activitatile prevazute la art. 36 alin. (2).

Art. 38. - Daca in termen de 15 zile de la notificarea facuta de Colegiul Farmacistilor din Romania farmacistul aflat intr-o situatie de incompatibilitate nu renunta la activitatea incompatibila cu profesia de farmacist, se suspenda de drept calitatea de membru al Colegiului Farmacistilor din Romania si dreptul de exercitare a profesiei de farmacist.

Art. 39. -

- (1) Farmacistii care ocupa functii publice in cadrul aparatului central al Ministerului Sanatatii, in cadrul autoritatilor de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti, in cadrul Casei Nationale de Asigurari de Sanatate si, respectiv, in cadrul caselor de asigurari de sanatate judetene si a municipiului Bucuresti pot desfasura in afara programului normal de lucru, in conditiile legii, activitati profesionale, potrivit calificarii pe care o detin exclusiv in unitati sanitare sau farmaceutice private.
- (2) Farmacistilor prevazuti la alin. (1) li se aplica in mod corespunzator prevederile [art. 35](#)alin. (1) si (3) din Legea [nr. 53/2003](#) - Codul muncii, cu modificarile si completarile ulterioare.

CAPITOLUL III

Dispozitii finale

Art. 40. - Farmacistul raspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor si regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului si a regulilor de buna practica profesionala, a Statutului Colegiului Farmacistilor din Romania, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmacistilor din Romania, precum si pentru orice fapte savarsite in legatura cu profesia sau in afara acesteia, care sunt de natura sa prejudicieze onoarea si prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmacistilor din Romania.

Art. 41. - Orice comportament in exercitarea profesiei care incalca principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamatii privind incalcarea eticii profesionale de catre farmacist.

Art. 42. - Judecarea cazurilor de abateri de la prezentul cod se solutioneaza, conform legii si Statutului Colegiului Farmacistilor din Romania, de comisia de disciplina competenta.

Art. 43. - In aplicarea procedurii disciplinare, instantele Colegiului Farmacistilor din Romania trebuie sa judece cauzele disciplinare tinand cont de circumstantele in care s-a petrecut fapta.

Anexa 5 la codul de etica

Codul deontologic

si de etica al asistentului medical generalist, al moasei si al asistentului medical din Romania

Publicat in [Monitorul Oficial 560 din 12 august 2009 \(M. Of. 560/2009\)](#)

CAPITOLUL I

Principii generale

Art. 1. - Codul de etica si deontologie al asistentului medical generalist, al moasei si al asistentului medical din Romania cuprinde un ansamblu de principii si reguli ce reprezinta valorile fundamentale in baza carora se exercita profesia de asistent medical generalist, profesia de moasa si profesia de asistent medical pe teritoriul Romaniei.

Art. 2. - Codul de etica si deontologie al asistentului medical generalist, al moasei si al asistentului medical din Romania are drept principal scop:

- a) ocrotirea drepturilor pacientilor;
- b) respectarea obligatiilor profesionale de catre asistentii medicali generalisti, moase si asistentii medicali;
- c) apararea demnitatii si a prestigiului profesiei de asistent medical generalist, de moasa si de asistent medical;
- d) recunoasterea profesiei, a responsabilitatii si increderii conferite de societate, precum si a obligatiilor interne ce deriva din aceasta incredere.

Art. 3. - Principiile fundamentale in baza carora se exercita profesia de asistent medical generalist, profesia de moasa si profesia de asistent medical pe teritoriul Romaniei sunt urmatoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv in respect fata de viata si de persoana umana;
- b) in orice situatie primeaza interesul pacientului si sanatatea publica;
- c) respectarea in orice situatie a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea, ori de cate ori este cazul, cu toti factorii implicati in asigurarea starii de sanatate a pacientului;
- e) acordarea serviciilor se va face la cele mai inalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel inalt de competente, aptitudini practice si performante profesionale fara niciun fel de discriminare;
- f) in exercitarea profesiei asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali trebuie sa dovedeasca loialitate si solidaritate unii fata de altii in orice imprejurare, sa isi acorde colegial ajutor si asistenta pentru realizarea indatoririlor profesionale;
- g) asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali trebuie sa se comporte cu cinste si demnitate profesionala si sa nu prejudicieze in niciun fel profesia sau sa submineze increderea pacientului.

CAPITOLUL II

Responsabilitatea personala, integritatea si independenta profesionala a asistentilor medicali generalisti, moaselor si asistentilor medicali

Art. 4. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical trebuie sa evite in exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei si sa evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea si moralitatea individuala si profesionala.

Art. 5. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical au obligatia sa manifeste o conduita ireprosabila fata de bolnav, respectand intotdeauna demnitatea acestuia.

Art. 6. - In caz de pericol public, asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical nu au dreptul sa isi abandoneze bolnavii, cu exceptia unui ordin formal al unei autoritati competente, conform legii.

Art. 7. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical sunt raspunzatori pentru fiecare dintre actele lor profesionale.

Art. 8. - Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesionala, asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali din sistemul public sau privat incheie o asigurare de raspundere civila pentru greseli in activitatea profesionala.

Art. 9. - Incredintarea atributiilor proprii unor persoane lipsite de competenta constituie greseala deontologica.

Art. 10. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical trebuie sa comunice cu pacientul intr-o maniera adecvata, folosind un limbaj respectuos, minimalizand terminologia de specialitate pe intelesul acestora.

Art. 11. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical trebuie sa evite orice modalitate de a cere recompense, altele decat formele legale de plata.

CAPITOLUL III

Raporturi profesionale cu alti profesionisti din domeniul medico-sanitar si institutii

SECTIUNEA 1

Raporturile profesionale cu alti profesionisti din domeniul sanitar

Art. 12. - In baza spiritului de echipa, asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali isi datoreaza sprijin reciproc.

Art. 13. - Constituie incalcari ale regulilor etice:

- a) jignirea si calomnierea profesionala;
- b) blamarea si defaimarea profesionala;

c) orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnitatii profesionale a asistentului medical generalist, a moasei si a asistentului medical.

Art. 14. -

(1) In cazul unor neintelegeri, in considerarea calitatii profesionale, conflictul in prima instanta trebuie mediat de biroul consiliului judetean, la nivel judetean/municipiului Bucuresti, si de Biroul executiv, la nivel national.

(2) Daca acesta persista, cei implicati se pot adresa Comisiei de etica si deontologie sau justitiei, fiind interzisa perturbarea activitatii profesionale din aceste cauze.

(3) In cazul in care se constata incalcare ale regulilor etice, se urmeaza procedura de sanctionare, conform prevederilor Statutului Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania, adoptat prin Hotararea Adunarii generale nationale a Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania nr. 1/2009.

Art. 15. - In cazul colaborarii mai multor asistenti medicali generalisti, moase si asistenti medicali pentru examinarea, tratamentul sau ingrijirea aceluiasi pacient, fiecare practician isi asuma responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionale in dreptul fiecarei manevre sau tehnici executate personal.

Art. 16. - In interesul pacientilor, asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali vor avea relatii de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnitatii si onoarei profesionale.

SECTIUNEA a 2-a

Raporturile profesionale cu institutiile

Art. 17. - Angajatorul trebuie sa asigure conditii optime asistentului medical generalist, moasei si asistentului medical in exercitarea profesiei.

Art. 18. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical aduc la cunostinta persoanelor competente si autoritatilor competente orice circumstanta care poate prejudicia ingrijirea sau calitatea tratamentelor, in special in ceea ce priveste efectele asupra persoanei sau care limiteaza exercitiul profesional.

Art. 19. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical, in concordanta cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le indeplinesc, contribuie la orientarea politicilor si dezvoltarea sistemului de sanatate.

CAPITOLUL IV

Educatia medicala continua

Art. 20. - In vederea cresterii gradului de pregatire profesionala, asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali au obligatia sa efectueze cursuri si alte forme de educatie continua creditate de Ordinul Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania, denumit in continuare OAMGMAMR, precum si alte forme de educatie continua prevazute de lege pentru indeplinirea numarului minim de credite anual necesar reautorizarii exercitarii profesiei.

CAPITOLUL V Obligatii etice si deontologice

SECTIUNEA 1 Obligatia acordarii ingrijirilor medicale

Art. 21. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical, in exercitarea profesiei, nu pot face discriminari pe baza rasei, sexului, varstei, apartenentei etnice, originii nationale sau sociale, religiei, optiunilor politice sau antipatiei personale, a conditiei sociale fata de pacienti.

Art. 22. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical au obligatia de a lua masuri de acordare a primului ajutor.

Art. 23. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical au obligatia sa acorde asistenta medicala si ingrijirile necesare in limita competentei lor profesionale.

Art. 24. - In caz de calamitati naturale (cutremure, inundatii, epidemii, incendii) sau accidentari in masa (naufragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical sunt obligati sa raspunda la chemare, sa isi ofere de bunavoie serviciile de ingrijire, imediat ce au luat cunostinta despre eveniment.

Art. 25. -

(1) Vointa pacientului in alegerea asistentului medical generalist, a moasei si a asistentului medical trebuie intotdeauna respectata, indiferent care ar fi sensul acesteia.

(2) Daca pacientul se afla intr-o stare fizica sau psihica ce nu ii permite exprimarea lucida a vointei, apartinatorii sau apropiatii celui suferind trebuie preveniti si informati corect, pentru a hotari in numele acestuia, cu exceptia imposibilitatii (de identificare, de comunicare, de deplasare etc.) sau a urgentelor.

Art. 26. - Daca in urma examinarii sau in cursul ingrijirilor asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical considera ca nu au suficiente cunostinte sau experienta pentru a asigura o asistenta corespunzatoare, se vor consulta cu alti colegi sau vor indruma bolnavul catre alti specialisti.

Art. 27. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical vor pastra o atitudine de stricta neutralitate si neamestec in problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimandu-si parerea numai daca interventia este motivata de interesul sanatatii pacientului, cu consimtamantul prealabil al acestuia.

Art. 28. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical pot refuza acordarea unor ingrijiri catre pacient atunci cand refuzul este justificat de interesul sanatatii pacientului, cu exceptia situatiilor de urgenta.

SECTIUNEA a 2-a Respectarea drepturilor pacientului

Art. 29. - Pacientul are urmatoarele drepturi: dreptul la informatia medicala, dreptul la consimtamant, dreptul la confidentialitatea informatiilor si viata privata, drepturi in domeniul reproducerii, drepturi la tratament si ingrijiri medicale.

SECTIUNEA a 3-a Consimtamantul

Art. 30. - O interventie medicala nu se poate efectua decat dupa ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, in cunostinta de cauza, si-a dat consimtamantul. Pacientul are dreptul sa refuze sau sa opreasca o interventie medicala, asumandu-si in scris raspunderea pentru decizia sa; consecintele refuzului sau, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Art. 31. - Consimtamantul pacientului sau, dupa caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, pastrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul sau, in vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) in cazul supunerii la orice fel de interventie medicala;
- c) in cazul participarii sale la invatamantul medical clinic si la cercetarea stiintifica;
- d) in cazul fotografierii sau filmarii sale intr-o unitate medicala;
- e) in cazul donarii de sange in conditiile prevazute de lege.

Art. 32. - Consimtamantul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, dupa caz, nu este obligatoriu in urmatoarele situatii:

- a) cand pacientul nu isi poate exprima vointa, dar este necesara o interventie medicala de urgenta;
- b) in cazul in care furnizorii de servicii medicale considera ca interventia este in interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuza sa isi dea consimtamantul, asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical sunt obligati sa anunte medicul curant/de garda (decizia fiind declinata unei comisii de arbitraj de specialitate).

SECTIUNEA a 4-a Secretul profesional

Art. 33. -

(1) Secretul profesional este obligatoriu.

(2) Secretul profesional exista si fata de apartinatori, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate in tratament, chiar si dupa terminarea tratamentului si decesul pacientului.

Art. 34. - Obiectul secretului profesional il constituie tot ceea ce asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical, in calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect in legatura cu viata intima a pacientului, a familiei, a apartinatorilor, precum si problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstante in legatura cu boala si alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

Art. 35. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical raspund disciplinar pentru destainuirea secretului profesional, exceptie facand situatia in care

pacientul si-a dat consimtamantul expres pentru divulgarea acestor informatii, in tot sau in parte.

Art. 36. - Interesul general al societatii (prevenirea si combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere in masa si altele asemenea prevazute de lege) primeaza fata de interesul personal al pacientului.

Art. 37. - In comunicările stiintifice, cazurile vor fi astfel prezentate incat identitatea pacientului sa nu poata fi recunoscuta.

Art. 38. - Informatiile cu caracter confidential pot fi furnizate de catre asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical numai in cazul in care pacientul isi da consimtamantul explicit sau daca legea o cere in mod expres.

CAPITOLUL VI

Situatii speciale in practicarea profesiei in sistem institutionalizat

SECTIUNEA 1

Situatia bolnavului psihic

Art. 39. - Persoanele cu tulburari psihice beneficiaza de asistenta medicala si de ingrijiri de sanatate de aceeasi calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi si adaptate cerintelor lor de sanatate.

Art. 40. - Orice persoana cu tulburari psihice trebuie aparata de daunele pe care ar putea sa i le produca administrarea nejustificata a unui medicament, tehnica sau manevra de ingrijire si tratament, de maltratarile din partea altor pacienti sau persoane ori de alte acte de natura sa antreneze o suferinta fizica sau psihica.

Art. 41. -

(1) Pacientul cu tulburari psihice trebuie sa fie implicat in procesul de luare a deciziei atat cat permite capacitatea lui de intelegere. In cazul in care pacientul cu tulburari psihice nu isi poate exprima liber vointa, consimtamantul in scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

(2) Nu este necesara obtinerea consimtamantului in conditiile prevazute la alin. (1) atunci cand este necesara interventia de urgenta.

(3) Pacientul are dreptul sa refuze sau sa opreasca o interventie medicala, dupa caz, asumandu-si in scris raspunderea pentru decizia sa; consecintele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, daca intreruperea tratamentului sau a ingrijirilor are drept consecinta punerea in pericol a vietii pacientului.

Art. 42. - Orice persoana care sufera de tulburari psihice trebuie tratata cu omenie si respectul demnitatii umane si trebuie sa fie aparata impotriva oricaror forme de exploatare economica, sexuala sau de alta natura, impotriva tratamentelor vatamatoare si degradante. Nu este admisa nicio discriminare bazata pe o tulburare psihica.

SECTIUNEA a 2-a

Prescrierea, eliberarea pe baza unei retete medicale si administrarea drogurilor

Art. 43. - Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

SECTIUNEA a 3-a Pacientul privat de libertate

Art. 44. - Asistentului medical generalist, moasei și asistentului medical care îngrijesc un pacient privat de libertate le este interzis să aducă atingere integrității fizice, psihice sau demnității acestuia.

Art. 45. - Dacă asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical constată că pacientul privat de libertate a suportat maltratări, aceștia au obligația să informeze organele competente.

SECTIUNEA a 4-a Situatia pacientilor infectati cu HIV sau bolnavi de SIDA

Art. 46. -

- (1) Pacienții infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical fiind obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise acestor pacienți.
- (2) Pastrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical care au în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane.
- (3) Între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

CAPITOLUL VII Practicarea profesiei în sistem privat. Îngrijirile la domiciliu

Art. 47. - Asistenții medicali generalisti, moasele și asistenții medicali exercită profesia în regim salarial și/sau independent.

Art. 48. - Asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical care își desfășoară activitatea în calitate de titular sau asociat al unui cabinet de practică medicală pot furniza îngrijiri medicale la domiciliu, dacă sunt autorizați în acest sens, în conformitate cu prevederile legale privind organizarea și funcționarea îngrijirilor la domiciliu.

Art. 49. - Asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical sunt obligați să comunice medicului care a recomandat aceste servicii situația evoluției stării de sănătate a pacientului îngrijit.

Art. 50. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical chemati intr-o familie ori colectivitate trebuie sa respecte regulile de igiena si de profilaxie, in exercitarea profesiei.

CAPITOLUL VIII

Probleme ale ingrijirii minorilor

Art. 51. - Daca asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical apreciaza ca minorul este victima unei agresiuni sau privatiuni, trebuie sa incerce sa il protejeze, uzand de prudente, si sa alerteze autoritatea competenta.

Art. 52. - Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical trebuie sa fie aparatorul copilului bolnav, daca apreciaza ca starea de sanatate nu este bine inteleasa sau nu este suficient de bine protejata.

Art. 53. - In vederea efectuarii tehnicilor si/sau a manevrelor de ingrijire si/sau de tratament asupra unui minor, consimtamantul trebuie obtinut de la reprezentantul legal al minorului, cu exceptia situatiilor de urgenta.

CAPITOLUL IX

Probleme ale experimentarii pe om

Art. 54. -

(1) Se interzice provocarea de imbolnaviri artificiale unor oameni sanatosi, din ratiuni experimentale.

(2) Dispozitiile prezentului articol se completeaza cu celelalte prevederi legale incidente in materie.

Art. 55. - Impunerea, cu forta sau prin inducere in eroare, a experimentului pe om reprezinta o abatere grava pentru orice asistent medical generalist, moasa si asistent medical care participa in mod voluntar si constient la asemenea fapte.

CAPITOLUL X

Dispozitii speciale

Art. 56. - La primirea in OAMGMAMR, asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical vor depune urmatorul juramant:

"In numele Vietii si al Onoarei,

jur sa imi exercit profesia cu demnitate, sa respect fiinta umana si drepturile sale si sa pastrez secretul profesional.

Jur ca nu voi ingadui sa se interpuna intre datoria mea si pacient consideratii de nationalitate, rasa, religie, apartenenta politica sau stare sociala.

Voi pastra respectul deplin pentru viata umana chiar sub amenintare si nu voi utiliza cunostintele mele medicale contrar legilor umanitatii.

Fac acest juramant in mod solemn si liber!"

Art. 57. - Dovedirea calitatii de membru al OAMGMAMR se face cu certificatul de membru, eliberat de OAMGMAMR.

Art. 58. - Actele medicale si de ingrijire efectuate de asistenti medicali generalisti, moase si asistenti medicali vor purta parafa si semnatura acestora, pentru asumarea raspunderii individuale si probarea responsabilitatii profesionale.

Art. 59. - Modelul certificatului de membru si al parafei profesionale sunt adoptate de Consiliul National al OAMGMAMR, ca anexe ale Statutului Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania, adoptat prin Hotararea Adunarii generale nationale a Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania nr. 1/2009 si fac parte integranta din acesta.

CAPITOLUL XI

Dispozitii finale

Art. 60. - Nerespectarea prevederilor prezentului cod de etica si deontologie constituie abatere si atrage raspunderea disciplinara.

Art. 61. - Raspunderea disciplinara a membrilor OAMGMAMR nu exclude raspunderea civila, penala, administrativa sau materiala.

Art. 62. - Procedura de sesizare si solutionare a cauzelor este prevazuta in Statutul OAMGMAMR.

Art. 63. - Toti asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali au obligatia de a informa consiliul judetean al OAMGMAMR, respectiv al municipiului Bucuresti despre modificarile survenite in situatia lor profesionala.

Art. 64. - Consiliul judetean al OAMGMAMR, respectiv al municipiului Bucuresti va informa Consiliul national al OAMGMAMR cu privire la aceste modificari.

Art. 65. - Prevederile prezentului cod de etica si deontologie se completeaza corespunzator cu dispozitiile Legii [nr. 46/2003](#) privind drepturile pacientului, cu prevederile Ordonantei de urgenta a Guvernului [nr. 144/2008](#) privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moasa si a profesiei de asistent medical, precum si organizarea si functionarea Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania, ale Statutului Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania, adoptat prin Hotararea Adunarii generale nationale a Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania nr. 1/2009, ale Regulamentului de organizare si functionare al Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania, adoptat prin Hotararea Adunarii generale nationale a Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania nr. 3/2009, precum si cu normele legale in materie pe specialitati, cu modificarile ulterioare.

Art. 66. - Completarea sau modificarea prezentului cod de etica si deontologie se va face de catre Adunarea generala nationala, la propunerea Consiliului national al OAMGMAMR.

Art. 67. - La data intrarii in vigoare a prezentului cod de etica si deontologie se abroga Codul de etica si deontologie profesionala al asistentului medical si al moasei din Romania, adoptat de Adunarea generala nationala a Ordinului Asistentilor Medicali si Moaselor din Romania.

Art. 68. - Prezentul cod de etica si deontologie a fost adoptat de Adunarea generala nationala a OAMGMAMR in data de 9 iulie 2009 si intra in vigoare la data publicarii sale in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.